

POVIJESNI RAZVOJ OLIMPIJSKIH IGARA S POSEBNIM OSVRTOM NA OLIMPIJSKE IGRE 21. STOLJEĆA

Kovačević, Matija

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:362723>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-04-02**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Matija Kovačević

**POVIJESNI RAZVOJ OLIMPIJSKIH IGARA S POSEBNIM
OSVRTOM NA OLIMPIJSKE IGRE 21. STOLJEĆA**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2018

Matija Kovačević

**POVIJESNI RAZVOJ OLIMPIJSKIH IGARA S POSEBNIM
OSVRTOM NA OLIMPIJSKE IGRE 21. STOLJEĆA**

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij ugostiteljstva

Kolegij: Turizam i sport

Mentor: dr.sc. Mateja Petračić

Matični broj studenta: 0618614109

Karlovac, lipanj, 2018.

ZAHVALA

Ovim putem želim se zahvaliti svojoj mentorici dr.sc. Mateji Petračić što je prihvatila mentorstvo, savjetovala me i podržavala tijekom pisanja ovog završnog rada kao i kroz sve ove godine studiranja. Želim se zahvaliti svim profesorima i asistentima koji su mi kroz ovih nekoliko godina studiranja prenijeli svoja znanja i koji su se trudili na najlakši način objasniti mi i pojasniti probleme koji su mi dolazili na put. Zahvaljujem se svojim kolegama bez kojih moje studiranje ne bih bilo zanimljivo i koji su mi omogućili stvaranje novih prijateljstava.

Posebno se želim zahvaliti svojim roditeljima te baki i djedu koji su mi bili velika podrška za vrijeme studiranja u svim situacijama. Hvala i mojoj djevojci Teni koja je bila uz mene.

SAŽETAK

U ovom radu obrađen je povijesni prikaz početaka Olimpijskih starovjekovnih (antičkih) igara, njihovo ekonomsko i političko značenje te kakva je bila organizacija antičkih igara. Zatim je obrađen moderni Olimpijski pokret, koji je bio prekretnica razvoja modernih Olimpijskih igara, gdje je veliki učinak imao Pierre de Coubertin, koji je ujedno bio i osnivač modernih Olimpijskih igara. Potom ustroj organizacije modernih Olimpijskih igara, glavna tijela Olimpijskih igara, koji donose sve važne odluke i prihvaćaju određene ponude. Također su obrađene moderne Olimpijske igre, njihova ekonomska i politička značenja te osvrt na Olimpijske igre 21.og. stoljeća gdje su sudjelovali mnogobrojni sportaši iz različitih krajeva svijeta u različitim disciplinama i gdje je bio veliki broj posjetitelja, novinara i volontera koji su željeli biti dio takvog velikog događaja.

KLJUČNE RIJEČI : antičke Olimpijske igre, legende o nastanku antičkih igara, moderni Olimpijski pokret, ustroj organizacije modernih Olimpijskih igara, moderne igre, Olimpijske igre 21. stoljeća

SUMMARY

This graduation thesis studies the Olympic Games history from its ancient, medieval beginnings, its economic and political significance and the organization of those ancient games. Furthermore, the Modern Olympic Movement which is described in this thesis was the turning point in development of the Modern Olympic Games. Piere de Coubertnin was the one who had a great impact on it and was also the founder of the Modern Olympic Games.

Also, this thesis defines the Modern Olympic Games Committee's constitution, its main authorities who have made many important decisions and accepted specific offers.

Finally, the graduation thesis also deals with the Modern Olympic Games, its economic and political significance and includes the review of the Olympic Games of 21st century where many sportsmen from different parts of the world have participated in different disciplines and where a great number of visitors, journalists, volunteers have wanted to take part in that great event.

Key words: the Ancient Olympic Games, the legends about the beginning of the Ancient Games, the Modern Olympic Movement, the Modern Olympic Games Committee's constitution, modern games, the Olympic Games of the 21st century

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori podataka, metode prikupljanja i obrade podataka.....	1
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	1
2. ANTIČKE OLIMPIJSKE IGRE	2
2.1. Ekonomsko i političko značenje	5
2.2. Organizacija antičkih igara	6
2.3. Ekeherija – Sveti mir.....	7
2.4. Suci i nagrada.....	8
3. MODERNI OLIMPIJSKI POKRET	10
3.1. Razvoj kapitalizma i težnja internacionalizmu	10
3.2. Pierre de Coubertin i ideje obnove olimpizma	11
3.3. Osnivački kongres za obnovu Olimpijskih igara	12
4. USTROJ ORGANIZACIJE MODERNIH OLIMPIJSKIH IGARA.....	15
4.1. Međunarodni olimpijski odbor	15
4.2. Izvršni odbor međunarodnog olimpijskog odbora.....	16
4.3. Organizacijski odbor Olimpijskih igara	17
4.4. Nacionalni olimpijski odbori	17
4.5. Međunarodni športski savezi	18
5. MODERNE OLIMPIJSKE IGRE	20
5.1. Ekonomsko i političko značenje	23
5.2. Osvrt na Ljetne olimpijske igre 21. Stoljeća	24
5.2.1. Sydney 2000. godine.....	25
5.2.2. Atena 2004. Godine	27
5.2.3. Peking 2008. godine	29
5.2.4. London 2012. godine	31
5.2.5. Rio de Janeiro 2016. godine	33
5.2.6. Usporedba karakteristika ljetnih olimpijskih igara 21.-og stoljeća	35
6. ZANIMLJIVOSTI.....	37
7. ZAKLJUČAK	38
POPIS TABLICA.....	41
POPIS ILUSTRACIJA	42

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada su Olimpijske igre, te njihov povijesni razvoj. Cilj ovog rada je prikazati kako su se Olimpijske igre razvijale tijekom povijesti, te prikazati osvrt na moderne olimpijske igre 21. stoljeća.

1.2. Izvori podataka, metode prikupljanja i obrade podataka

Pri izradi ovog rada korištena je stručna literatura vezana za Olimpijske igre te internetske stranice. Korišteni su sekundarni podaci, odnosno primarni podaci drugih autora. Podaci su prikupljeni metodom istraživanja za stolom (desk research), a obrađeni metodama deskripcije, analize i kompilacije.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad je podijeljen na 7 glavnih poglavlja kojima se opisuje bitna tematika vezana uz temu rada. U prvom poglavlju, uvodu, razmatra se predmet i cilj rada, izvori podataka, metode prikupljanja i obrade podataka, te sadržaj i struktura rada. Drugi dio rada definira povijesni prikaz razvoja starovjekovnih (antičkih) igara, opisuje gradove gdje su bili počeci igara, a to su Sparta i Atena, kakvo je ekonomsko i političko značenje starovjekovnih (antičkih) igara, te organizaciju starovjekovnih igara. U trećem dijelu rada naglasak je stavljen na moderni Olimpijski pokret, gdje dolazi do razvoja kapitalizma, te do pojave osnivača modernih igara, koji je ostavio veliku trag u tom dobu igara. Četvrto poglavlje odnosi se na ustroj organizacije modernih olimpijskih igara, te na glavne odbore koji su sastavni dio modernih Olimpijskih igara. Peto poglavlje definira moderne Olimpijske igre, njihovo ekonomsko i političko značenje te osvrt na moderne Olimpijske igre 21. stoljeća. Šesto poglavlje opisuje neke od zanimljivosti Olimpijskih igara. Na kraju rada cjelokupni zaključak nalazi se u sedmom poglavlju.

2. ANTIČKE OLIMPIJSKE IGRE

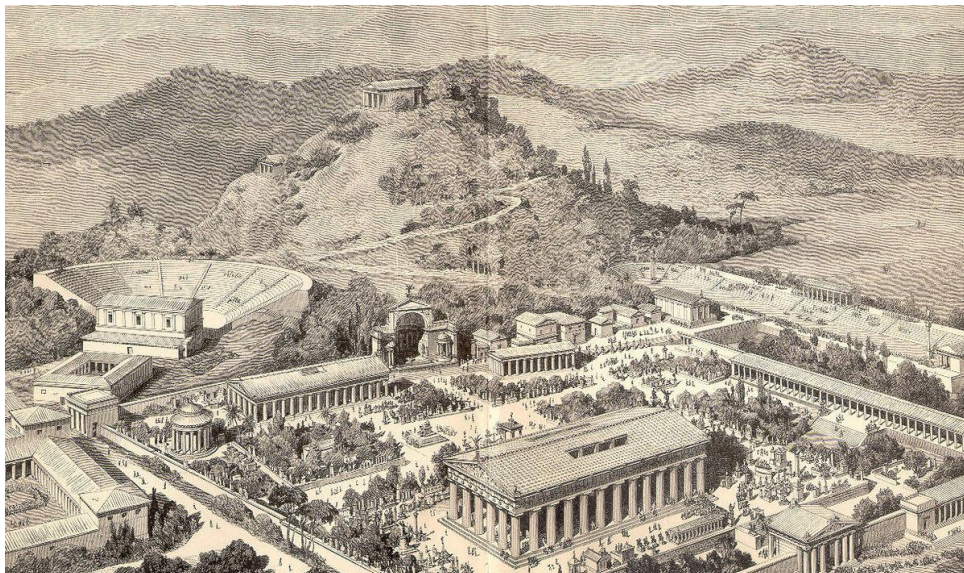
Osim specifičnog sistema tjelesnog odgoja koji se razvio u Sparti i Ateni te ostalim grčkim državicama i kolonijama, Olimpijske igre (u daljnjem tekstu OI) su nesumnjivo najznačajnija pojava u povijesti antičke Grčke. One su odigrale važnu ulogu ne samo na području tjelesnog vježbanja i sporta, nego i na području religije, ekonomije, politike, kulture i društvenog života uopće. Olimpijske igre su priređivane u staro-grčkom svetištu Olimpiji na Peloponeskom poluotoku u državici Elidi, a održavale su se gotovo 1200 godina. Svetište je bilo smješteno u podnožju brda Kroniona, na terenu koji je bio omeđen ušćem planinskog potoka Kladeje u rijeku Alfeju koja prolazi kroz bogatu Peloponesku dolinu. Samo naselje sastojalo se od svetišta s hramovima, tzv. Altisa i sportskih objekata – gimnazije, stadiona, dvorane i hipodroma. Naselje se postupno izgrađivalo, a veći dio zauzimali su razni hramovi i žrtvenici. Zatim je izgrađena posebna gimnazija za pripremu i stanovanje takmičara i sudaca. Na drugoj strani Altisa izgrađen je stadion, usječen u padine Kroniona, tako da je sa strane dobiven prostor za gledatelje (30 000 – 40 000). Stadion nije imao kružnu, nego ravne staze duge oko 192 metra, trčalo se naprijed te oko stupa na kraju staze natrag. Pokraj stadiona, s kojim je bila povezana tunelom, postojala je unutar Altisa posebna „dvorana jeke“, u koju su se sklanjali natjecatelji i suci za vrijeme nevremena, a ponekad su u njoj održavana i natjecanja. Već u 7.stoljeću pr. n. e. izgrađen je i poseban hipodrom za trke brojnih kola.¹ Staro svetište Olimpije, Altis, nalazi se između planina Arkadije i nepristupačne Lonskopelagonijske obale. Olimpija se razvila daleko od ostalih velikih grčkih središta. Nije imala nikakvog političkog ni vojnog značaja. Na početku, Olimpija je kao Delfi bila proročansko svetište. Kasnije su u Olimpiji prevladavala športska natjecanja, a Delfi su postali glavno grčko proročište. U antičko doba, tu su ugodan hlad davali borovi, hrastovi, bijele topole, masline pa i palme, ispod kojih je rasla bijela loza i rascvjetani grmovi. Iznad Altisa, prema sjeveru, nalazi se uzvišeno, borovima prekriveno brdo Kronij, nazvano po Zeusovu ocu. Današnji posjetitelji Olimpije često ostaju iznenađeni što su se igre održavale na tako zabačenu mjestu. No tada je rijeka Alfej bila plovna, pa se do Olimpije moglo doći i plovilom od petnaest kilometara udaljenog mora, a i kopnenim putovima koji su tuda prolazili.² Grčki povjesničar Timej započeo je grčku kronologiju, tj. računanje vremena prema održavanju Olimpijskih igara. Vremenski razmak od četiri godine, razdoblje od jednih do drugih Olimpijskih igara, nazvao je olimpijada. Olimpijade su bile osnova generalnog kalendara koji je zamijenio lokalne

¹ Radan, Ž., „Pregled historije tjelesnog vježbanja i sporta“, Školska knjiga, Zagreb, 1981., str. 26

² Jajčević, Z., „Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 52

kalendare. U Ateni su, primjerice, dotad brojali dane prema gospodarima, u Argosu prema svećenicima Here, u Sparti prema efori, predstavnicima najveće izvršne vlasti. Novi je svegrčki sustav bio nadmoćan nad lokalnim sustavom brojenja, jer je bio poznat i razumljiv svim grčkim državama. Olimpijade su bile označene rednim brojem održavanja i imenom pobjednika u utrci na jedan stadij, u jedinoj športskoj disciplini koja je bila na programu svih antičkih Olimpijskih igara. Prema olimpijadama, to jest četverogodišnjim razdobljima između igara, mogao je Hippija iz Elide u 5. stoljeću pr. Kr. izračunati da su 776. godine pr. Kr. održane prve igre zabilježene kao početne u grčkom kalendaru. Iako su već odavno prije tih, službeno prvih OI, u Olimpiji svake godine bila održavana športska natjecanja, za računanje vremena bio je važan upravo četverogodišnji razmak, to jest olimpijada.³

Slika 1: Olimpija, svetište Altis

Izvor : Olimpija, svetište Altis,<https://hr.wikipedia.org/wiki/Olimpija> (18.03.2018.)

Godine 776. Pr. Kr. Olimpijske igre se reorganiziraju i otada se održavaju svake četvrte godine, isprva samo u jednoj disciplini, utrci na jedan stadij. Od toga trenutka Olimpija postaje svegrčko kulturno središte. Katalozi u kojima su upisana imena pobjednika utrke na jedan stadij i Olimpijade koje se imenuju po njima, postaju osnova kronološkog jedinstva, kakvo upotrebljavaju povjesničari helenskog svijeta. Godine 776. pr. Kr. započinje povijesna era Grčke. Većina antičkih pisaca, Plutarh, Herodot, Puzanija, Filostrat i drugi, pišu o

³Jajčević, Z., „ Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str 67

kultsko – religijskom porijeklu igara. Svi oni spominju 776. kao godinu obnove Olimpijskih igara, a ne kao godinu njihova početka. Na istom mjestu, slične igre održavane su i ranije, ali one su imale lokalni značaj i bile su povezane s raznim kulturnim svečanostima, kao što je to bio običaj i kod drugih antičkih civilizacija. Od 776. godine pr. Kr. vodila se lista pobjednika utrke na jedan stadij i to je ustvari bila godina obnove igara, kada su igre dobile svegrčki značaj. To je doba prodora pismenosti u Grčku. Smatra se da su tada nastali i prvi zapisi Homerovih epova, Ilijade i Odiseje. Od tada su ove igre počele igrati veliku ulogu u gospodarstvenom, političkom, društvenom, kulturnom i športskom životu starih Grka, a kasnije i ostalih antičkih naroda. Vjerojatno je s vremenom, kada je u program prvi put uključeno šakanje, športsko natjecanje zadržalo sakralne obrede, izmaklo iz njihova područja i postalo ne samo samostalnim, već glavnim dijelom svečanosti u Olimpiji. Kako je raslo učešće športa, povećao se i broj sudionika športskih natjecanja, a razvijao se i primjereni kodeks ponašanja. Na Olimpijskim igrama utemeljen je ideal plemenitog rivalstva koji će činiti osnovu obrazovanjamladih i pokretnu snagu svakog važnog uspjeha, ne samo u športu, već i u području književnosti, umjetnosti i politike, gdje su se također istakli brojni športashi. Svijet jedinstva i mira, kojem su stari Grci tako težili, uspjeli su ostvariti samo u svojim svetištima, naročito u Olimpiji. Natjecanje uz hramove Olimpije nije bila predstava, nego ceremonija. Tjelesno vježbanje i glazba, bili su, prema starogrčkom vjerovanju, dar bogova. Pobjeda na igrama bila je najveća čast koju je tadašnji građanin mogao ostvariti. Pobjednici na olimpijskim igrama bili su slavljani poput bogova, a nakon smrti smatrani su herojima. Olimpijske igre temeljile su se na fair playu koji je bio osnova odgoja svih starogrčkih mladića. Igre su glavni pokretač odgoja, razvoja tjelesnih, psihičkih i intelektualnih sposobnosti. Natjecateljski duh bio je osnovni čimbenik oblikovanja grčke kulture, ne samo u tjelesnom i zdravstvenom području, nego i u sferi umjetnosti i politici. Snažan natjecateljski duh i borbenost bili su prisutni u svakodnevnom životu, a naročito u trenucima kada bi Grčkoj zaprijetio vanjski neprijatelj. Već od 5. stoljeća pr. Kr. natjecanje je bilo osnovni moto života. Tako dugo dok je trajao Sveti mir, Heleni su pod zaštitom bogova, napuštali sukobe i posvećivali se djelima mira. Uloga Olimpije u širenju svegrčkog druženja bila je neprocjenjiva. Na tom su mjestu Grci bili svjesni intelektualnog jedinstva, bez obzira na razlike koje su ih dijelile. Olimpija nije ostvarila svegrčko političko jedinstvo, ali je uspjela ujediniti grčki duh, bez obzira na udaljenosti i neprijateljstva. U tih su se nekoliko dana svi

podvrgavali istim pravilima i zakonima koje se svi poštovali, a razoran antagonizam i unutarnji ratovi ustupili su mjesto plemenitosti i stvaralačkom rivalstvu.⁴

2.1. Ekonomsko i političko značenje

Antičke igre imala su također iznimno ekonomsko i političko značenje. Za njihova su se održavanja u Olimpiji skupljali trgovci iz dalekih krajeva, održavali veliki sajmovi, politička savjetovanja, potpisivali važni državni dogovori i druge povelje javnoga karaktera, a izaslanstva iz pojedinih grčkih gradova – država donosila su bogate darove. Olimpija je napredovala i dobivala sve veći sjaj. Isprva je u njoj izgrađeno nekoliko hramova, a povećanjem popularnosti svetišta i jačanjem ekonomske snage grčkog društva, gradile su se i druge građevine. Unutar olimpijskoga svetišta Altisa, ograđenoga zidom dužine 200 m x 75 m, nalazili su se : Herajon, hram božice Here, najstariji objekt u Olimpiji, izgrađen u 9. stoljeću pr. Kr. , Metroon, hram božice Reje, izgrađen u 4. stoljeću pr. Kr., Zeusov hram, 60 m dug, 25 m širok, 20 m visok, središnje kultno naselje izgrađeno u 5. stoljeću pr. Kr., Filipejon, omanja okrugla građevina, izgrađena u 9 . stoljeću pr. Kr. Dvanaest riznica, koje su izgradile grčke kolonije, a služilo je za odlaganje i izlaganje skupocjenih darova donesenih u Olimpiju. Pritanej je bio neka vrsta upravne kuće u kojoj se čuvala vječna vatra i u kojoj su se nakon igara u posebnoj prostoriji na gozbi okupljali olimpijski pobjednici. Izvan Altisa bili su buleuterij, olimpijska vijećnica, u dvorištu se nalazio kip Zeusa, ispred kojega su olimpijci polagali svečanu prisegu; leonidajon, olimpijski gostinjac, u kojem su odsjedali velikodostojnici, gimnaziji s palestrom, najveća građevina u Olimpiji u kojoj su boravili i pripremali se potencijalni olimpijci, stadion, pravokutna oblika duljine 192 m, s 20 staza za trčanje, bio je sa svetištem povezan podzemnim tunelom. Na stadionu su se održavala sva natjecanja osim konjskih utrka, a moglo ih je promatrati oko 50.000 gledatelja. Hipodrom, čiji ostaci nisu pronađeni, bio je dug 700 m i širok 320 m. Najveći procvat OI doživjele su u 5. stoljeću pr.Kr. za vrijeme klasičnog razdoblja grčkog razvoja, nakon kojega su u 9. stoljeću pr. Kr. počele promjene. I dalje su Olimpijske svečanosti bile raskošne, ali se mijenjao odnos Grka prema športu. U grčki šport prodirao je profesionalizam. Gledatelji su više od športskih postignuća željeli gledati napete prizore, pa su u središte zanimanja došle discipline koje su ih osiguravale – hrvanje, šakanje i pankration. Svi su natjecatelji bili profesionalni atleti, organizirani u profesionalne klubove. Njihovim slanjem na OI, vladari sve većega broja zemalja trudili su se proširiti svoju slavu. Od prve polovice 2. stoljeća pr. Kr. na igrama su

⁴ Jajčević, Z. „, Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 54

sudjelovali i Rimljani. Rimski carevi, počevši od Augusta, posvetili su OI veliku pozornost i potporu. Neki od njih slali su i svoje zaprege za popularno natjecanje kola.⁵

2.2. Organizacija antičkih igara

Pravo sudjelovanja na OI nije bilo regulirano pismenim putem, ali su običajna pravila bila jako stroga. U početku su sudjelovati mogli samo slobodni rođeni Grci, koji nisu prolili krv, počinili neku krađu u hramu, ogriješili se o poštovanje bogova i Sveti mir. Međutim, to je bilo samo formalno pravo svih Grka. Stvarni zahtjevi koji su se postavljali pred natjecatelje bili su mnogo teži. Jedan od najvažnijih uvjeta bio je propis o desetomjesečnim svakodnevnim pripremama u matičnom gradu i tridesetodnevni trening pred sucima u Elidu, a kasnije i u Olimpiji. Tamo su suci natjecateljima provjeravali sposobnosti i upoznavali su ih s pravilima natjecanja. Pritom su odabrani najbolji za nastup, jer je broj sudionika na igrama bio ograničen. U početku su troškove boravka i pripreme u Olimpiji natjecatelji plaćali sami. To nam govori da se za sudjelovanje na igrama ograničavalo na one najbogatije, koji su jedini mogli podnijeti sve troškove. Kasnije, nakon porasta popularnosti igara, troškove su mogli snositi mecene i rodni gradovi. U početku se krug sudionika igara ograničavao samo na građane Elide, Sparte i Pize, a zatim se proširio i na pripadnike drugih grčkih državnica i njihovih kolonija. Na temelju podataka o propisima pobjednika, možemo imati približnu sliku o tome kako je rastao broj gradova koji su slali svoje predstavnike na natjecanja. Iz tih je podataka očito da su na prvih petnaest OI, održanih u razdoblju od 776. do 720. godine pr. Kr., pobjeđivali samo natjecatelji koji potječu iz gradova na Peloponezu, što znači da je još uvijek prilično sudjelovalo lokalno stanovništvo. Među prvim pobjednicima nalazimo, uz žitelje Elide koja je u to vrijeme bila politički dominantna, najviše Mesenjana. Potom nestaju s popisa pobjednika i samo ponekad, između 716. i 648. godine, još se u popisima pojavljuje pokojni pojedinačni mesenjanski olimpijski pobjednik. Uzrok tomu bilo je to što su Mesenjani od posljednje trećine 8. stoljeća pr. Kr. bili potpuno zauzeti borbom za slobodu, braneći je od napada susjedne Sparte. Doba stvaranja militarističkog režima u Sparti, kad se provodilo sustavno tjelesno vježbanje dječaka i djevojčica tijekom cijelog 7. stoljeća pr. Kr., odrazilo se i na popise pobjednika na Olimpijskim igrama. Spartanci su pali u drugi plan, i na igrama

⁵Olimpijske igre, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=45045> (14.03.2018)

sudjeluju športaši i iz drugih grčkih država. Početkom 6. stoljeća pr. Kr. pojavljuju se prvi pobjednici iz Atene i Tebe. Umjesto spartanaca, kao najbolji športaši pojavljuju se natjecatelji iz grčkog grada Krotona u južnoj Italiji. Njima su se pridružili pobjednici iz Atene, malo-azijskog Mielta i s otoka Naksa. Olimpijske igre postaju prvorazredno športsko događanje na kojem su se okupljali sudionici iz cijeloga grčkog svijeta. Paralelno s time, igre su dobivale na privlačnosti i u susjednim državama grčkih susjeda, koji su imali utjecaj grčke kulture. Za njih je sudjelovanje na OI postalo pitanje prestiža. Iz podataka dobivenih iz popisa pobjednika, uvidjelo se da su se ti krugovi na OI isticali uglavnom u natjecanjima konjskih četveroprega pa je to postalo najatraktivniji dio natjecanja. Udio natjecatelja iz domovine Grčke u toj je disciplini značajno opao. Najistaknutije mjesto u natjecanjima konjskih četveroprega zauzimali su kraljevi antičke Makedonije.⁶ Discipline u kojima su se natjecatelji mogli natjecati mijenjale su se iz godine u godine, a neke od disciplina su bile: discipline trčanja, utrka pod vojničkom opremom, petoboj, bacanje diska, bacanje koplja, skok udalj, borilački sportovi, hrvanje, šakanje, vozači zaprega, utrke mazgi, galopske utrke.

2.3. Ekeherija – Sveti mir

Pojam Ekeherije u starogrčkom znači prestanak neprijateljstva. Svime što omogućuje ostvarenje Svetog mira upravljali su helanodici. Oni su godinu dana prije početka igara dolazili u Olimpiju i tamo su poduzimali potrebne mjere za što uspješnije odvijanje svečanosti. Jedan od prvih zadataka helanodika bio je izbor glasnika. Kako bi se proširile vijesti o Svetom miru uoči Olimpijskih svečanosti, glasnici bi s vijencem maslinovih grančica na glavama i sa posebnim štapom u ruci, bili poslani u sve državice i kolonije sa zadaćom da objave točan datum svečanosti, da pozovu žitelje da dođu na njih, te da kao najvažnije najave olimpijsko primirje, prema kojem je svaki sudionik igara bio pod zaštitom olimpijskog Zeusa. Na gradskom trgu, glasnik bi objavio vrijeme početaka igara i uvjete za sudjelovanje na njima. To je bio i poziv budućim olimpijcima na desetmesečne pripreme kod kuće i dolazak na jednomesečne pripreme u Olimpiju. U okolnostima stalnih lokalnih ratova i sporova među pojedinim gradovima – državama, bilo je nužno svim sudionicima, natjecateljima i posjetiteljima osigurati siguran put, miran tijek igara i siguran povratak kući. Isprva je primirje trajalo mjesec dana, a kasnije i duže, zbog zaštite posjetitelja iz udaljenih krajeva. Ekeherija je najprije objavljivana u udaljenijim državama, a kako su one bile prije

⁶Jajčević, Z. „, Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 97-99

obaviještene, kod njih je također i dulje trajala. Poštivanje primirja uključivalo je obustavljanje međusobnih neprijateljstava, prestanak suđenja i izvršenja smrtne kazne. Elida je proglašena otvorenom i svetom, a svakom naoružanom čovjeku, pogotovo neprijateljskoj vojsci, bilo je zabranjeno prijeći njene granice. Narušavanje Svetog mira najčešće se kažnjavalo plaćanjem velike odštete. Ako se koja država ogriješila o Sveti mir, sve do isplate kazne njezini športaši nisu mogli nastupiti na igrama. Budući da su igre bile vrlo popularne, a učešće na njima smatrano izuzetnom časti, kazne su bile vrlo djelotvorne. Novcem dobivenim od kršenja Ekeherije, ako njime nije trebalo obešteti pojedinca, podizani su kipovi, tzv. „zeusići“, potavljani na postolja pred ulazom na stadion, kao svojevrsna opomena natjecateljima da se pridržavaju pravila i poštuju Ekeheriju. Zahvaljujući dugoj tradiciji i kultsko – religijskom podrijetlu igara, zaživjela je i mogla je opstati tako značajna tekovina kao što je to bila Ekeherija, koja se često ističe kao najveće dostignuće antičkih Olimpijskih igara. Ekeherija je osiguravala nesmetane kontakte i povezivanje grčkih plemena ne samo na sportskom, nego i na društvenom, ekonomskom, političkom, religijskom i kulturnom planu. Sveti mir omogućio je gotovo dvanaest stoljeća dugo održavanje Olimpijskih igara. U vrijeme neprestanih ratnih neprijateljstava između grčkih država, kada je rat bio regularna forma razrješenja sporova, uspostava Ekeherije često bi se produljila u čvršće primirje, odnosno donosila trajni mir.⁷

2.4. Suci i nagrada

Organizacija olimpijskih svečanosti neprestano je prilagođavana društvenom, ekonomskom, kulturnom i političkom razvoju grčkog društva. Program igara mijenjao se i povećavao. Nakon ugovora između vladara Elide, Sparte i Pize, po uputama Delfijskog proročišta, organizacija i vođenje olimpijskih svečanosti pripalo je u 9.stoljeću. pr. Kr. Elidanima. Organizacija olimpijske svetkovine započinjala je dvanaest mjeseci ranije. Tada su bačenom kockom izabrani suci helanodici, koji su organizirali i vodili olimpijske svečanosti. Naziv „helanodici“ doslovno znači „suci igara“. Oni su presuđivali u sporovima, izricali globe i kažnjavali prekršioce šibanjem ili bičevanjem. U prvo vrijeme samo jedan sudac bio je zadužen za cijelu organizaciju i upravljanje igrama. Njemu zapravo uopće nije bilo ni teško, pošto je u početku bila samo jedna disciplina, a to je trčanje na jedan stadij. Tek su kasnije po proširivanju programa, sucima u početku pomagali i pomoćnici, koji su se zvali alitae.

⁷ Jajčević, Z. „, Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 102-104

Pojavom sve većeg broja disciplina, broj sudaca se povećavao. Najviše je bilo 10 sudaca, te su se oni brinuli o pridržavanju olimpijskih pravila. Nadgledali su pripremu i održavanje sportskih terena, kulturnih mjesta, sanitarnih uređaja, vodovoda, bazena i kupališta. Olimpijske svečanosti trajale su pet dana, ali bi pripreme potrajale čitavu godinu prije toga. Sve što je izniklo trebalo je oplijeviti, staze prekopati i poravnati te pripremiti pješčana doskočišta, a bilo je potrebno urediti objekte i spomenike. Natjecatelji su u Olimpiju morali stići do točno određenog termina. Kontrolirali su jesu li športaši obavili 10 – mjesečne pripreme u matičnom gradu, imaju li čistu prošlost i dr. Također su suci športašima trebali osigurati podjednake uvjete smještaja, ishrane, treninga i odmora. pravilima. Svaki prekršaj je bio kažnjavao; novčano, zatvorom ili bičevanjem. Suci su se morali pokoravati i treneri športaša. Mjesec dana prije igara, suci su bili okupirani raznim zadacima. Diskvalificirali su nespремne športaše, provjeravali su obiteljsko i nacionalno porijeklo, utvrđivali su starosne dobi muškaraca, te konja, kobilu i ždrebadi. Natjecatelji su morali slijediti strog režim ishrane i naporan režim vježbanja, te se pokoravati svakoj riječi helanodika. Sa športašima su u Olimpiju dolazili njihovi treneri, a nekada su ih pratili i bliski rođaci. Helanodici su predvodili povorku svih sudionika olimpijskih svečanosti do velikog oltara posvećenog vrhovnom bogu Zeusu, zaštitniku svetišta. Nakon tih obreda, suci su natjecatelje vodili u vijećnicu, gdje su polagali prisegu pred kipom Zeusa. Natjecatelji moraju prisegnuti da će poštovati pravila natjecanja. Suci su prvoga dana OI predvodili i povorku natjecatelja na stadion, gdje su bili predstavljeni gledateljima. U ceremoniji otvaranja igara, objavljena su njihova imena i nazivi gradova za koje su nastupali. Suci su sjedili na posebnim kamenim klupama na stadionu, na sredini južne tribine, odakle su nadzirali i upravljali natjecanjima, te su utvrđivali pobjednike. Športaši nezadovoljni odlukom sudaca mogli su se žaliti narodnoj skupštini Elide, koja je mogla kazniti suce ako su pogriješili, ali nije mogla mijenjati njihove odluke.⁸ Nagrada na Olimpijskim igrama je bila vijenac od grane svetoga maslinovog drveta koje je raslo pored Zeusova hrama u Olimpiji. Vijenac je predstavljao bogom posvećeni simbol, dokaz da se natjecatelj nalazi u milosti bogova koji su mu pomogli da pobijedi i upravo su zbog toga pobjednici posebno cijenjeni u narodu. U njihovu čast priređivane su razne svečanosti, a poslije su i materijalno nagrađivani. Olimpijske igre zabranio je 394. godine rimski imperator Teodozije, općim aktom o zabrani svih igara mnogobožačkog podrijetla.⁹

⁸Jajčević, Z. „Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 105-108

⁹Radan, Ž., „Pregled historije tjelesnog vježbanja i sporta“, Školska knjiga, Zagreb, 1981., str. 30

3. MODERNI OLIMPIJSKI POKRET

Razni pokušaji Grka i drugih nacija nisu doveli do obnavljanja niti uspostavljanja OI. Ekonomske, socijalne, kulturne, političke i športske prilike bile su sasvim drukčije nego u doba antičkih Olimpijskih igara. Sve te manifestacije koje su se radi veće atraktivnosti ponekad nazivale i olimpijskim, bile su i ostale lokalnog i nacionalnog karaktera. To je odgovaralo tadašnjem razvojnom stupnju i potrebama tek nastupajućeg kapitalističkog društva, odnosno građanskoj klasi koja je teško stečene dominantne ekonomske i političke pozicije jako dobro čuvala.¹⁰

3.1. Razvoj kapitalizma i težnja internacionalizmu

Daljnijem razvojem kapitalističkog društva, unapređivanjem industrijske proizvodnje, uvođenjem sve novije tehnologije, strojnog načina proizvodnje, te koncentracijom kapitala, dolazi do daljnje diferencijacije unutar građanstva. Bogaćenjem i gomilanjem kapitala ne samo kod pojedinaca, nego i pojedinih trgovačkih kompanija, čak i cijelih država, dolazi do težnji da se taj kapital iskoristi na nov način, bliže radnoj snazi, sirovinskoj bazi, a sve sa ciljem unaprjeđenja. Dolazi do ulaganja kapitala i u druge države, druge nacionalne sustave, a s time dolazi i do težnji da se njima ne samo ekonomski, nego i politički i ideološki ovlada. Kapitalistička društveno-ekonomska formacija prelazi u višu fazu imperijalizma, u fazu monopolističkog kapitalizma koji teži za novim teritorijalnim preuređenjem svijeta na temelju novonastale ekonomske i političke situacije. To dovodi u početku do labavljenja nacionalnih granica, osobito onih slabijih, te do lakšeg i slobodnijeg međunarodnog povezivanja i utjecaja: političkog, gospodarskog, kulturnog, pa i športskog. No bilo je i brojnih nedostataka. Dolazi do brojnih ekonomskih kriza, do većih klasnih raslojavanja koji prouzrokuju i veće suprotnosti unutar i između država. Narodi su živjeli na rubu rata. Svi zainteresirani se naoružavaju i spremaju vojsku za ove zadatke. Nastaju novi društveni pokreti, nove filozofije i ideologije koje svaka na svoj način obećavaju razrješavanje ovih suprotnosti. Mijenja se i prilagođava sistem odgoja i pripreme ljudi za izvršenje ovih zadataka. Eksploatirani slojevi društva osjećaju se sve ugroženijim i počinju se sve bržim tempom organizirati. Dolazi do formiranja radničkih, sindikalnih, ekonomskih i političkih organizacija. To još više potiče vladajuće ideologije da ideološki opravdavaju postignuti razvoj i sačuvaju društvene odnose

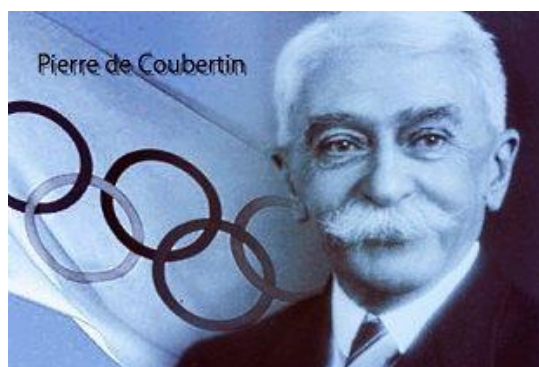
¹⁰Jajčević, Z., „Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str 223

od revolucionarnih potresa, ostvarujući barem privid pravde i jednakosti svih ljudi bez obzira na nacionalnu, klasnu, rasnu i religijsku različitost.¹¹

3.2. Pierre de Coubertin i ideje obnove olimpizma

Jedan od takvih ideologa bio je i barun Pierre de Coubertin. Rođen je u Parizu 1863. godine. Roditelji su očekivali da će nastaviti obiteljsku tradiciju i postati časnik, no on se umjesto za vojsku zainteresirao za pitanje odgoja i obrazovanja. Sukladno tom nagonu, on još u tijeku studija posjećuje Englesku, ne bi li izbliza upoznao njen obrazovni sustav, te ulogu tjelesnog odgoja u školama. Bio je uvjeren da je upravo taj obrazovni sustav omogućio Engleskoj da postane svjetska velesila, pa je tako, kao iskreni domoljub, želio da i Francuska što prije izraste u istinski moćnu državu. Bio je plemićkog podrijetla.¹²

Slika 2: Pierre de Coubertin

Izvor : Pierre de Coubertin, <https://www.pinterest.com/> (25.03.2018.)

Kao strastveni pedagog, Coubertin je uvjeren da promijenjene društvene i tehnološke prilike civilizacije krajem 19. i početkom 20. stoljeća traže novog čovjeka, a time i novi odgoj. Vjeruje u svemoćnost odgoja. Smatrao je da bi tome mogla poslužiti i obnova Olimpijskih igara. Na ideju u organiziranju međunarodnih športskih natjecanja po ugledu na antičke Olimpijske igre, Coubertin je došao proučavajući antiku, ali i moderne pedagoške pravce što ih je upoznao na školovanju i kasnijim specijalističkim studijima na području odgoja u Engleskoj i USA. Također je i upoznavanje s arheološkim iskopavanjima francuskih i njemačkih arheologa, imalo važan utjecaj na ovu ideju. Problemima tjelesnog odgoja, počeo se baviti nešto prije Svjetske izložbe, prigodom koje je u Parizu bio održan Međunarodni

¹¹ Jajčević, Z., „Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 224

¹² Boršić, M., „Olimpijski plamen“, Naklada Zadro, 2000., str. 5

kongres o tjelesnom odgoju, kojem je on bio glavni organizator. Tada je uspio prikupiti značajne podatke o stanju tjelesnog odgoja u školama i sveučilištima i upoznati se s najistaknutijim svjetskim pedagogima. Upoznao je veliku ulogu športa na cjelokupnom području odgoja. Sve je to ojačalo njegova ranija razmišljanja o ujedinjavanju športskog pokreta na međunarodnom planu. „Olimpija je bila simbol suštine jedinstva grčke kulture, koja je nadilazila suprotnosti gradova država“, te je ovaj simbol nadilaženja suprotnosti primijenio na susrete naroda tj. njihovih zastupnika iz vrlo različitih kultura i često suprostavljenih država. Olimpijsko nazivlje svima je prihvatljivo, a usto označava veliku tradiciju, nadahnutu etičkim idealima olimpijskog duha. Ubrzo potom, Coubertin je preuzeo dužnost sekretara (unije francuskih društva atletskih sportova 1889.godine), a već sljedeće godine, 1890. godine, pokreće posebni časopis „Revue athletique“ s namjerom da pokrene kampanju za uvođenje muškog športa, te uspoređuje postignute uspjehe. Preko tog časopisa počeo je ispitivati teren za međusobno približavanje pojedinih športskih udruženja u Francuskoj, koji su često bili u međusobnim sukobima jer su jedni drugima odricali vrijednosti njihovih športova. Pierre je prvi put javno iznio misao o osnivanju modernih Olimpijskih igara na skupu u staroj Sorboni, 25. 11. 1892. godine prilikom proslave 5. godišnjice osnivanja unije francuskih društva atletskih sportova. Taj se datum može smatrati službenim početkom modernog olimpizma.¹³

3.3. Osnivački kongres za obnovu Olimpijskih igara

Predloženo je održavanje međunarodnog osnivačkog kongresa na koji bi bili pozvani svi zainteresirani i kompetentni, te donošenje konačne odluke. Prošle su, međutim, pune dvije godine do realizacije tog plana. Trebalo je izvršiti značajne predradnje na unutarnjem i vanjskom planu. Coubertin je posjetio i neke koledže i sveučilišta u Engleskoj i Americi s istim ciljem. Računao je na studentski uzrast za većinu sudionika Olimpijskih igara. Održao je i dva veća predavanja o osnivanju Olimpijskih igara. Prvo predavanje je bilo održano 7.studenog 1893. godine u univerzitetskom klubu u New Yorku, a drugo je bilo 7. veljače 1894. godine u Sport Clubu u Londonu. Morao se suočiti sa spoznajom da za ovaj projekt ne može računati na službenu podršku školskog sustava, nego uglavnom na športske voditelje i stručnjake. Coubertin je odlučio da u prvi plan diskusije na Kongresu postavi pitanje amaterizma, a ne samo pitanje obnove Olimpijskih igara. Problemi amaterizma i

¹³Jajčević, Z., „Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 225-228

profesionalizma počeli su u to vrijeme pobuđivati sve veći interes kod športaša i športskih dužnosnika, jer su se počeli sve češće susretati i natjecati na međunarodnom planu (gimnastika, veslanje, biciklizam). Da bi se uopće mogla organizirati regularna međunarodna natjecanja u pojedinim športskim granama i disciplinama, morao se riješiti problem pravila natjecanja koja nisu bila ujednačena, kao i pitanje sudionika, odnosno problem amaterizma i profesionalizma, koji se u to vrijeme počeo pojavljivati na jednoj široj osnovi. Težilo se nalaženju definicije amaterizma, tj. profesionalizma prihvatljive za sve športske grane. Organizatori osnivačkog kongresa nadali su se da će taj problem dovoljno zainteresirati športaše i športske radnike i pridobiti ih za što brojnije sudjelovanje na Kongresu. Tom prilikom bi se istakla potreba jednog zajedničkog tijela koje bi objektivno koordiniralo i kontroliralo pridržavanje takve važne definicije i konačno omogućilo organiziranje zajedničkog natjecanja za sve športaše. U situaciji velikih suprotnosti koje su tada vladale ne samo između pojedinih grana športa, nego i unutar pojedinih grana, bila je to velika dalekovidnost, a isto tako i dobro poznavanje unutarnje i međunarodne situacije. Ti su se taktički potezi temeljili na velikom optimizmu, ali i na shvaćanje potreba i perspektiva daljnjega razvoja kako društvenih i ekonomskih prilika, tako i športa uopće. Pripreme za Kongres nastavljene su još intenzivnijim tempom. Na prijedlog Pierra, Unija francuskih društava atletskih športova imenovala je tri „Komesara“ i zadužila ih za ostvarenje ove ideje u tri razna dijela svijeta. Prof. W. Sloan sa Sveučilišta u Princetону, bio je zadužen za američki kontinent, M. Herbert, sekretar Amaterske atletske asocijacije Velike Britanije, bio je zadužen za Englesku i njene kolonije, a baron Pierre de Coubertin, bio je zadužen za Europski parlament. Nakon mnogobrojnih priprema, činilo se 1893. godine da je situacija pogodna za upućivanje poziva na Kongres. Uspostavljene su veze s mnogim zemljama, sastavljena je lista uzvanika, sastavljen je program Kongresa, utvrđen je datum i mjesto održavanja. Dnevni red je razrađen u osam točaka. Poziv za Kongres uputila je Unija francuskih društava za atletske športove. Odaziv se u početku činio slabim. Mnoge zemlje su odgovarale negativno, a neke nisu ni odgovarale. Potom je poduzeta nova mjera. Početkom 1894. godine objavljen je definitivni program, a održavanje Kongresa određeno je za 16. – 24. lipnja 1894. godine u zgradi nove Sorbone u Parizu, pod predsjedništvom baruna de Gourcela, senatora i bivšeg poslanika Francuske u Berlinu. Dnevni red je proširen i podijeljen u dva dijela. Prvi dio, amaterizam i profesionalizam, imao je sedam točaka, a drugi dio, Olimpijske igre, imale su tri točke.¹⁴ Na kongresu je prisustvovalo 2000 sudionika. Za rješavanje

¹⁴Jajčević, Z., „Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 228-231

konkretnih pitanja Kongres se podijelio u dvije komisije, jedna za amaterizam, na čelu s predsjednikom Michel Gondinentom, predsjednikom Racing Cluba iz Francuske i druga za olimpizam, s predsjednikom Vikelasom, delegatom Panhelenskog udruženja za gimnastiku iz Grčke.

23. lipnja 1894. godine jednoglasno je usvojen prijedlog o obnovi Olimpijskih igara i prihvaćeni su prijedlozi po kojima je izrađen Statut Međunarodnog olimpijskog odbora. Najspornija točka ovih zaključaka bila je ona kojom se određuje da samo amateri mogu sudjelovati na Olimpijskim igrama. U mačevanju je bilo dozvoljeno i natjecanje profesionalcima – učiteljima mačevanja. Isto tako se opća definicija amaterizma u prvo vrijeme nije odnosila ni na konjičke turnire, jedriličarske regate i natjecanja u streljaštvu. Zbog toga je Coubertin, svjestan nerješivosti ovog problema, određenje amaterizma nazvao „mumijom vrijednom poštenja“ koja je trajno „zabalzamirana“. Pored propisa da je samo amaterima dozvoljen pristup na Olimpijske igre, vrijedila su još dodatna pravila Komisije. Savezima su bila dozvoljena i odobrena natjecanja između amatera i profesionalaca, ako se nije radilo o novčanim nagradama. Športska nagrada nije smjela biti previsoka. Novac od ulaznica mogao je pripasti, kao odšteta za putne troškove, sudjelujućim športskim društvima, ali se ne smije podijeliti među natjecateljima. Športašima je bilo zabranjeno, bez odobrenja svog društva ili saveza da sami putuju na teret protivničkog kluba. Športska udruženja moraju javno klađenje sprečavati svim sredstvima koja su u njihovoj moći, posebno u blizini natjecanja. Grad Atena u Grčkoj je bio izabran za prvoga organizatora I. modernih Olimpijskih igara koje su se održale 1896. godine.¹⁵

¹⁵ Ibid, str. 233- 235

4. USTROJ ORGANIZACIJE MODERNIH OLIMPIJSKIH IGARA

Ustroj organizacije modernih Olimpijskih igara čine 4 odbora te međunarodni športski savezi. To su: Međunarodni olimpijski odbor, Izvršni odbor međunarodnog olimpijskog odbora, organizacijski odbor Olimpijskih igara te Nacionalni olimpijski odbori. Svaki od tih 4 odbora imaju svoje članove i svoje zadatke koje trebaju obavljati. Međunarodni športski savezi brinu za organizaciju mnogobrojnih manifestacija da sve prođe u najboljem redu.

4.1. Međunarodni olimpijski odbor

Prijedlogom Pierra, 23. lipnja 1894. godine, izabrani su prvi članovi Međunarodnog olimpijskog odbora. Tadašnjih četrnaest članova se sastalo na svoju prvu sjednicu, koja je bila upravo na taj datum. Neki od važnijih bili su : Demetrios Vikelas, predsjednik udruženja za potpomaganje i istraživanje Grčke, generalni sekretar je bio Pierre de Coubertin, za blagajnika je bio izabran M. Callot, savjetnik je bio J.Guth. Prema odredbama statuta Međunarodnog olimpijskog odbora (u daljnjem tekstu MOO) koji je tada bio prihvaćen, predsjednik MOO-a se bira svake četvrte godine i treba biti iz zemlje u kojoj se održavaju slijedeće Olimpijske igre. Kako je dogovoreno da se prve moderne Olimpijske igre održe u Grčkoj, tako je i prvi predsjednik bio Grk. Odbor sam izabire svoje članove. Članstvo u MOO- u je doživotno, ukoliko se ne ogriješi o principe olimpijskog pokreta ili se sami ne odreknu članstva. Međunarodni Olimpijski odbor bio je prva športska organizacija osnovana s pretenzijama da obuhvati športski pokret cijeloga svijeta, odnosno da na svojim priredbama omogući potpuno ravnopravno sudjelovanje svim sportašima, bez obzira na rasu, religiju, klasu ili nacionalnost. U MOO se odmah učlanilo 14 država. Zaštićenost formalnim okvirima osiguravala je da MOO bez trzavica djeluje i lakše podnosi razne političke i ekonomske pritiske od strane nacionalnih Olimpijskih odbora ili od Međunarodnih športskih saveza. Razvojem Olimpijskog pokreta i uključivanjem sve većeg broja zemalja, broj članova se postepeno povećavao. Postepeno su utvrđivana i dopunjavana pravila, ali su neke prvobitne postavke ostale i do danas, kao npr. samoizbor, financijska i politička neovisnost, doživotno članstvo. Član MOO-a treba imati veliki ugled u svojoj zemlji i rukovodeći položaj u športskom pokretu, ali treba biti i politički i ekonomski nezavisan. Ne smiju preuzimati nikakve obaveze od vlada svojih zemalja, športskih saveza ili osoba koje bi mogle na neki način ograničavati njihovu nezavisnost pri odlučivanju i glasanju. Svaki član mora stanovati u svojoj zemlji i biti građanin te zemlje. Ne može se birati za člana MOO-a osoba iz zemlje u kojoj ne djeluje Nacionalni Olimpijski odbor (u daljnjem tekstu NOO) priznat od MOO-a. Članstvo prestaje smrću, promjenom državljanstva, nemogućnošću ispunjavanja obaveza,

četverogodišnjim neprisustvovanjem sastancima MOO-a te nepoštivanjem olimpijskih ciljeva. U tim ga slučajevima MOO isključuje iz svog članstva. Članovi koji su izabrani nakon 1965. godine moraju podnijeti ostavku poslije navršene 72. godine života. Novčanu nezavisnost MOO je osiguravao priložima svojih članova i uplatom iz Organizacijskog odbora Olimpijskih igara, te u dobiti od radio – televizijskih prijenosa. Administraciju MOO-a je u prvo vrijeme o svom trošku vodio sam Coubertin. Stalni ured MOO-a uređen je tek 1922. godine u Lausanni u Švicarskoj. Grad je MOO-u besplatno dao na raspolaganje palaču Mon Repos. Zasjedanja MOO-a se održavaju redovno svake godine. Odlučuje se većinom glasova. Svako glasanje je tajno. Tek ako je prisutno minimalno 25 članova, može se donositi odluka. Prvi predsjednici MOO-a birani su na dvije (Vikelas), odnosno na četiri godine (Coubertin) Bili su iz zemlje organizatora igara. Na prijedlog člana iz SAD-a, prof. M. Sloana koji je odbio prihvatiti mjesto predsjednika kao član zemlje organizatora, 1900. godine, mandat predsjednika produžen je na 10 godina. Ponovno je izabran P. de Coubertin. Time je MOO dobio veću nezavisnost od organizacijskog odbora i postao je nadzorni organ organizacije Olimpijskih igara. Nakon ostavke Pierra 1925. godine, mandat predsjednika smanjen je na osam godina, s time da može biti ponovno izabran.¹⁶

4.2. Izvršni odbor međunarodnog olimpijskog odbora

Zbog jačanja olimpijskog pokreta i povećanja broja članova Međunarodnog olimpijskog odbora, odlučeno je 1921. godine na prijedlog Coubertina da se formira poseban Izvršni odbor MOO-a. Odbor se sastojao od pet članova. Članovi su birani na razna razdoblja da se održi kontinuitet i nisu mogli biti ponovno birani. Odbor je trebao povećati ekspeditivnost rada na olimpijskom pokretu u odnosu na skupštinu MOO-a i sve ograničenije mogućnosti predsjednika. Izvršni odbor je dobio zadatak da upravlja financijama, priprema dnevni red i materijala za sjednice MOO-a, nadzire provođenje pravila i zaključaka MOO-a te da predlaže nove kandidate za članove MOO-a. Izvršni odbor djeluje kolektivno i povremeno organizira dogovore (najmanje u dvije godine) sa predstavnicima Nacionalnog Olimpijskog odbora i Međunarodnog športskog saveza. MOO imenuje posebne komisije i odbore za pojedina pitanja od značaja za olimpijski pokret. 1961. godine imenovan je Međunarodni odbor za Olimpijsku solidarnost, zadužen da pospješi davanje podrške olimpijskim športovima u novooslobođenim zemljama u razvoju i to manje financijski, a više kadrovski, literaturom, športskim spravama i rekvizitima.¹⁷

¹⁶Jajčević, Z., „Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 236-239

¹⁷Ibid, str. 240

4.3. Organizacijski odbor Olimpijskih igara

Organizaciju Olimpijskih igara, MOO povjerava pojedinim gradovima, a ne državama. Gradovi se mijenjaju od jedne do druge Olimpijade što daje igrama nezavisnost i štiti ih od privatizacije, rasnih, religijskih, komercijalnih te nacionalističkih zloupotreba. Nacionalni Olimpijski odbor i grad domaćin imenuju Organizacijski odbor Olimpijskih igara, koji se brine o pripremama i provođenju samih igara. Na taj način MOO se oslobađa komercijalnih i političkih pritisaka kojima je izmijenjena praktična priprema i provođenje igara. MOO može poslati svoje savjetnike da pomognu organizaciji Olimpijskih igara. Prijedlozi programa i organizacionih mjera Organizacijskog odbora podvrgnuti su potvrdama MOO- a. Zbog toga je odbor dužan redovno izvještavati MOO o svim mjerama koje poduzima za što uspješnije provođenje Olimpijskih igara. Brine o izgradnji svih potrebnih športskih objekata, osigurava boravak posjetitelja i dolazak svih ekipa koje se prijave za igre. U tu svrhu, odbor mora dobiti i zvaničnu podršku, pomoć i garanciju vlade svoje države. Igre se moraju prirediti nezavisno i dostojno. Ne smiju se održati povezano ili istovremeno s nekom drugom športskom ili kulturnom svečanošću. Organizacijski odbor po uputama MOO-a poziva NOO-e na Olimpijske igre i to po mogućnosti diplomatskim putem. Svi priznati NOO-i imaju pravo sudjelovanja. Neki priređivači nakon I. i II. svjetskog rata, uz dopuštenje MOO-a nisu pozvali sve priznate NOO-e, kao npr. njemački, austrijski, bugarski, mađarski. U početku je organizator mogao samostalno odbiti prijavu nekih natjecatelja, razlog je morao povjerljivo dostaviti određenom NOO-u. Danas takvi propisi ne postoje.¹⁸

4.4. Nacionalni olimpijski odbori

U pojedinim zemljama osnivaju se Nacionalni olimpijski odbori, u daljnjem tekstu NOO. U početku su to bili privremeni odbori, formirani pred samo održavanje Olimpijskih igara, bez većih pretenzija i autoriteta. Proširenjem i jačanjem olimpijskog pokreta i sve većom popularnošću Olimpijskih igara, mijenjala se i uloga NOO-a. Od privremenih odbora u početku, vrlo brzo se prešlo na formiranje stalnih NOO-a koji su dobivali sve veće i odgovornije zadatke. Trebali su osvijestiti popularizaciju olimpijske ideje i organizaciju olimpijskog pokreta u svojoj zemlji (o napretku moralnog, tjelesnog i kulturnog odgoja omladine, razvoju karaktera, zdravlja i dobrog građanskog ponašanja). Brinuli su se o pripremi i slanju športaša na Olimpijske igre. Odgovorni su za pridržavanje olimpijskih pravila te za provođenje odluka MOO-a. NOO-i moraju biti potpuno samostalni i nezavisni te

¹⁸Jajčević, Z., „Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 241

se moraju sačuvati od raznih ekonomskih, političkih i religijskih utjecaja. NOO je sredstvo olimpijskog pokreta u svakoj državi. On je sudska i izvršna snaga olimpizma. S njihovim angažiranjem, uvjerljivošću i sposobnošću napreduje olimpizam. On je formalno nezavisan od MOO-a. Pravila NOO-a trebaju biti usuglašena s pravilima MOO-a, posebno što se tiče vjerske i političke nezavisnosti. MOO može imati posrednu kontrolu nad radom NOO-a, preko svog člana iz te države. Član MOO-a iz dotične zemlje obavezan je svaki prekršaj javiti predsjedniku MOO-a. U zemljama bez članova MOO-a, ta zadaća uobičajeno pripada članu iz susjedne zemlje. MOO potvrđuje pravila NOO-a. Najoštrija kazna od strane MOO-a prema NOO-u je ukidanje priznanja i prava sudjelovanja na Olimpijskim igrama. Zajednička nezavisnost obilježava se zajedničkim simbolom. Osim MOO-a još samo NOO ima pravo upotrebe olimpijske zastave i ostalih simbola olimpizma. Članovi NOO-a mogu biti najistaknutiji športski rukovoditelji, ekonomski i politički nezavisni, koji poznaju i vjeruju u osnove olimpijske principe. Svi sadašnji i bivši profesionalci (igrači, treneri i športski članovi ne mogu bit izabrani u NOO. Samo pojedincima je to dozvoljeno i to odobrenjem MOO-a. Članovima NOO-a je zabranjeno da za svoj rad u NOO-u dobivaju novac osim stvarnih troškova puta i dnevnica. Članstvo se bira svake četiri godine i članovi mogu biti ponovno izabrani. Izbor je regularan ako je proveden na demokratskoj delegatskoj osnovi. Svaki nacionalni stručni savez olimpijske športske grane šalje najmanje jednog delegata na skupštinu NOO-a. Ovi delegati moraju činiti glasačku većinu u NOO-u. NOO je neizbježno upućen na uvažavanje i zastupanje interesa nacionalnih stručnih saveza.¹⁹

4.5. Međunarodni športski savezi

Tehničku provedbu Olimpijskih igara, MOO u potpunosti povjerava stručnim Međunarodnim športskim savezima (u daljnjem tekstu MŠS). Međunarodni športski savezi su potpuno nezavisni od MOO-a. Prije i za vrijeme igara preuzimaju punu kontrolu nad pripremama i održavanjem športskih borilišta i organizacijom natjecanja u svojim športskim granama. MOO ima pravo svako natjecanje ili športsku disciplinu izostaviti i brisati iz programa ako nema dovoljno interesa(najmanje 6 prijava) kao i one koji se, prema njihovu shvaćanju ne pridržavaju olimpijskih pravila propisanih od MOO-a. U početku o tome je odlučivao Olimpijski kongres. Tako su jedno vrijeme iz programa bili isključeni nogomet i skijanje zbog nepridržavanja olimpijskih pravila o amaterizmu. To je povremeno dovodilo i do otvorenih sukoba između MOO-a i MŠS-a. Olimpijske su igre učvrstile međunarodne športske saveze i potakle osnivanje novih(odbojka,košarka,moderni petoboj i dr.). Bez MŠS-a ne može ni jedna

¹⁹Jajčević, Z., „ Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 242-243

športska grana ući u olimpijski program. Suradnja između MŠS-a i MOO-a rezultira njihovom sve složenijom suradnjom. Javni je ugled Olimpijskih igara toliko narastao da najveći dio MŠS-a neće staviti na kocku svoje sudjelovanje na igrama. Za neke športove to bi bilo katastrofalno, kako za napredak same grane, tako i u pogledu javnog interesa članstva i publike, a da se o financijskim prihodima i ne govori. I same olimpijske igre gubile bi na vrijednosti izostavljanjem nekih športova iz programa (atletika, borilački športovi i sl.). Sve športske organizacije su doduše samostalne, ali i međusobno zavisne. Njihovi osnovni ciljevi daju im izvjesnu nezavisnost, ali ne od same politike, nego i od političkih suprotnosti, učvršćujući olimpijski pokret i olimpizam u cjelini. Olimpijska pravila osiguravaju igrama razmjernu nezavisnost i polje djelovanja u doba poraslih nacionalnih rivaliteta. Iako se može dokazivati da se kroz igre postiže i nacionalni rivalitet, najvažnije je što se on ograničava na športskom polju.

Slika 3: Otvaranje prvih modernih igara u Grčkoj 1896. godine

Izvor: Prve moderne olimpijske igre, <http://mozagreb.info/svijet/hrvatska/prve-moderne-olimpijske-igre> (28.03.2018)

Svi ti odbori i međunarodni športski savezi su uveliko pomogli pri organizaciji i provođenju Olimpijskih igara. Svaka organizacija je imala svoju funkciju i sve se brže i jednostavnije rješavalo. Ali su oni također imali i veliku odgovornost pri organiziranju samih Olimpijskih igara, jer je sve moralo ispasti u skladu s propisima i normama.

5. MODERNE OLIMPIJSKE IGRE

Najatraktivnije i najznačajnije forme i glavni sadržaji olimpizma su svakako Olimpijske igre. One održavaju razvoj i snagu olimpijskog pokreta i smotra su dostignuća olimpijske ideje kako pojedinih naroda i geografskih regija, tako i cijelog svijeta u jednom određenom periodu razvoja. One daju snagu i ton daljnjem razvoju olimpizma u svim njegovim komponentama. Od skromnih početaka u Ateni, s 9 grana športa, program je 2004. godine narastao na 37 športskih grana. Od 311 sudionika u početku, taj broj je na zadnjim Olimpijskim igrama dostignuo 10.000 sudionika, a od oko 70.000 gledatelja koliko je moglo pratiti prve Olimpijske igre, taj se broj zahvaljujućinapretku modernih sredstava javnih komunikacija povećao na nekoliko milijardi. Program igara je ispunjen i raznim dodatnim manifestacijama, ceremonijama i simboličnim formama, olimpijskom vatrom, zastavama, simbolima, parolama i sl. Obogaćen je i športskim građevinama. Moderne Olimpijske igre završavaju pozivom za pripremu i učešće na sljedećim Olimpijskim igrama. I mnogobrojni planovi, te metode organizacijskih, materijalnih, tehničkih, tjelesnih i psihičkih priprema započinju završetkom prethodnih Olimpijskih igara, ponekad čak i ranije. Dok su u antici povjesničari računali nov olimpijski period od početaka Olimpijskih igara, moderni su povjesničari dugo bili u nedoumici kako antička i dosadašnja poimanja uskladiti sa stvarnim stanjem i potrebama suvremenog društva. Današnji povjesničari iz praktičnih razloga sve više prihvaćaju stari termin Olimpijada s nešto modificiranim značenjem, kao pojam koji označava četverogodišnje razdoblje priprema i odvijanja Olimpijskih igara. Ovaj termin prihvaćen je i zbog jednostavnije oznake svih tehničkih, organizacijskih, ideoloških i programskih djelatnosti koje se dijele na zimske i ljetne igre. Tako se rješavaju i poteškoće s rednim brojevima kojima se sve češće bilježe posebno zimske, a posebno ljetne Olimpijske igre. Olimpijada označava točno definirano vremensko razdoblje koje je jedinstveno za sve aktivnosti bez obzira završavale one zimskim ili ljetnim Olimpijskim igrama.²⁰ Olimpijske su igre natjecanja športaša u pojedinačnim i ekipnim sportovima, a ne natjecanja država. Izbor grada domaćina isključivo je pravo MOO-a. Za organizaciju OI-a može se javiti grad kojega je odobrio nacionalni Olimpijski odbor i koji je dao pismeno jamstvo da će poštovati uvjete propisane za gradove kandidate. Izbor se mora obaviti sedam godina prije održavanja OI-a. U igrama može sudjelovati športaš kojega prijavi njegov Nacionalni odbor i koji ispuni norme koje se u nekim sportovima propisuju. Za neke sportove pojedini odbor ne može prijaviti više od tri natjecatelja. Broj ekipa i za muškarce i za žene nije veći od 12 niti manji od 8.

²⁰Jajčević, Z., „Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 246-248

Za ekipne športove međunarodni savezi organiziraju kvalifikacijska natjecanja. Za natjecatelje ne postoji dobna granica, osim one koju je radi zdravstvenih razloga utvrdio Međunarodni savez. Za vrijeme trajanja igara natjecatelji i njihovo vodstvo smještaju se radi sigurnosti u Olimpijsko selo, u kojem se osim odvojenih objekata za natjecatelje i natjecateljice, nalaze i komunalni objekti (restoran, trgovine, pošta i dr.). Na programu ljetnih OI-a mora biti barem 15 športova. Takav minimum ne postoji za zimske OI-e. U program ljetnih OI može biti uključen šport kojim se bave muškarci barem u 75 zemalja na 4 kontinenta i žene barem u 40 zemalja na trima kontinentima. U program zimskih OI-a može biti uključen šport koji se koristi barem u 25 zemalja na 3 kontinenta. Šport se u program igara prihvaća najmanje sedam godina prije premijernoga održavanja. Do 1992. godine, ljetne i zimske Olimpijske igre održavane su u istoj godini, a onda ih je MOO odlučio razdvojiti. Zbog toga su Zimske Olimpijske igre 1994. godine, održane samo dvije godine poslije prethodnih igara. Otvaranje OI-a održava se dan prije početaka natjecanja, a započinje svečanom povorkom natjecatelja i djelatnika pojedinih zemalja, koje su u povorci svrstane abecednim redom prema jeziku zemlje domaćina. Iznimke su grčki natjecatelji, koji stupaju na čelu povorke i natjecatelji zemlje domaćina na kraju. Igre otvara poglavar zemlje domaćina. Dok se svira olimpijska himna, na stadion se unosi vodoravno raširena olimpijska zastava i podiže na stup. Trkači štafetno unose olimpijsku baklju, a posljednji trkač pali olimpijski plamen, koji plamti do kraja igara. U ime svih natjecatelja, jedan od natjecatelja zemlje domaćina polaže olimpijsku prisegu. Nakon završetka svih natjecanja na istom se stadionu održava i svečanost zatvaranja. Igre zatvara predsjednik MOO-a. Proglašavanje pobjednika čast je koja pripada predsjedniku ili članu MOO-a kojega predsjednik izabere. Troje prvoplasiranih, pojedinačno i ekipno, primaju zlatnu, srebrnu ili brončanu medalju, a zatim se uz izvođenje skraćene himne zemlje prvoplasiranoga, na stup podižu zastave zemalja trojice prvoplasiranih pojedinaca ili triju ekipa. U slučaju naknadne diskvalifikacije, nagrađeni natjecatelj mora vratiti medalju. Sa preko 16.000 TV i novinskih izvjestitelja, Olimpijske igre su najveći medijski događaj na svijetu. Ali rast olimpizma je i veliki, pa uz strah i od terorizma, i najveći problem samom olimpijskom pokretu. Iako su nastupi slavnih profesionalnih sportaša, te sponzorstva najvećih svjetskih multinacionalnih kompanija riješili financijske probleme Olimpijskih igara, činjenica je da je ogroman broj sportaša, novinara i gledatelja prevelik zalogaj za mnoge gradove koji bi rado organizirali Olimpijske igre. Jedan od najvećih problema i opasnosti današnjeg športa u cjelini, a samim time i Olimpijskih igara je upotreba nedozvoljenih stimulativnih sredstava, droga, kemijskih i medicinskih medikamenata, odnosno dopinga. Uzimanje tih sredstava na kraći rok može donijeti i bolji

rezultat, ako naravno športash posjeduje ostale kvalitete potrebne da ga učini prvakom. Ali na dulji rok to može dovesti do fizioloških, fizičkih, zdravstvenih prijetnji, pa čak i do raka, a može dovesti i do iznenadne smrti čak i za vrijeme natjecanja. Ali kod svakog je športasha želja za sudjelovanjem na Olimpijskim igrama, a kamoli olimpijska pobjeda, prevelik izazov, pa neki, a u posljednje vrijeme nažalost mnogi pribjegavaju svim sredstvima da bi došli do pobjede. Najveći doping slučaj u povijesti športa je slučaj kanadskog sprintera Bena Johnsona, na Olimpijskim igrama u Seulu 1988. godine. On je pobijedio u finalu utrke na 100 m, koristeći supstancu stanazolol (organsko ujedinenje koje sadrži 21 atom ugljika) koja čak razara i jetru. Ali njegova želja za pobjedom bila je jača od svih mogućih opasnosti. Usprkos provjerama, mnogi športashi koriste doping i ne budu uhvaćeni. Tek 90-ih godina na vidjelo su izišli dokazi da su mnogi koristili anaboličke steroide, te mnoga sredstva medicinske i kemijske prirode, a u tome su bili poticani od svojih stručnih stožera, pa čak i od službene državne politike. Kasnih 90-ih, MOO je poveo oštru bitku protiv dopinga, zbog čega je formirana Svjetska anti-doping agencija (WADA). Kad je agencija počela sa svojim radom pokazalo se da će bitki biti mnogo, rat će biti dug, a pobjeda daleka i neizvjesna. Budući da se danas u športu vrti veliki novac, postoje športske skupine ili čak medijski atraktivni športashi pojedinci, iza kojih stoje laboratoriji, sofisticiraniji i opremljeniji od onih koji su na raspolaganju MOO-u. Nažalost, više je nego izvjesno da će rat protiv dopinga jako dugo trajati.²¹ Olimpijske igre simbolizira pet povezanih raznobojnih krugova na bijeloj podlozi, što predstavlja pet kontinenta. Krugovi su se prvi put pojavili nakon Igara u Stockholmu 1912. godine, kada je pokretač modernih OI, Pierre de Coubertin, taj simbol nacrtao na vrhu pisma jednom kolegi. Prva službena upotreba simbola bila je prilikom proslave 20. godišnjice osnivanja Međunarodnog olimpijskog odbora 1914. godine. Iduće je godine postao službeni simbol Olimpijskih igara, ali se prvi put pojavio tek u Antwerpenu 1920. jer su Olimpijske igre 1916. odgođene zbog rata. Coubertin je u pismu 1931. objasnio značenje krugova. Izabrao je pet obojanih krugova kao simbol pet naseljenih kontinenta svijeta. Nadalje, istaknuo je da svaka od država koje su sudjelovale na Olimpijskim igrama na svojoj zastavi ima najmanje jednu od boja koje se nalaze na službenoj olimpijskoj zastavi. Neki tvrde da, kako je simbol nastao tek nakon petih Olimpijskih igara, pet krugova zapravo predstavljaju pet uspješno održanih Igara. Motiv krugova izabran je kao simbol kontinuiteta i cjelovitosti.

²¹ Moderne olimpijske igre, <http://www.eduvizija.hr/portal/sadrzaj/moderne-olimpijske-igre> (31.03.2018.)

Slika 4: Olimpijski krugovi

Izvor : Olimpijski krugovi, https://gol.dnevnik.hr/clanak/ostali_sportovi/povijest-olimpijskih-igara-sve-mozemo-zahvaliti-ratu.html (05.02.2018.)

Plavi krug predstavlja Europu, žuti Aziju, crni predstavlja Afriku, zeleni Australiju, a crveni Ameriku.²² Suvremeni razvoj Olimpijskih igara zavisi prije svega od općeg ekonomskog, političkog, društvenog, kulturnog i športskog razvoja suvremenog društva. Dva značajna događaja novije povijesti ljudskog društva, I. i II. svjetski rat svojim su posljedicama snažno utjecali na promjenu nekih osnovnih obilježja i pravaca razvoja olimpizma i Olimpijskih igara. Ubrzali su promjene i primorali na prilagođavanje novim uvjetima, ali i potrebama novog društva.²³

5.1. Ekonomsko i političko značenje

Olimpijske igre u suvremenom društvu sve više postaju smotra vrhunskih dostignuća u športskom pokretu. To je prilika za iskazivanje i registriranje najviših tehničkih natjecateljskih rezultata, tj rekorda, u pojedinim športskim granama. Broj postignutih rekorda sve više postaje mjerilo uspješnosti pojedinih igara. Da bi se to postiglo, ulažu se i još će se više ulagati ogromni naponi i žrtve, ali i ogromna materijalna sredstva kako od strane pojedinaca, tako i od cjelokupnih društveno-političkih i državnih zajednica. Upotrebljavaju se sva moguća sredstva i pronalasci na području metodike i tehnike učenja i priprema. Sve je veće angažiranje i primjena znanosti koja se sve više specijalizira i bavi ovom problematikom. Potrebna je pritom i sve veća ekonomska pomoć privrede, društva i države za osiguranje osnovnih materijalnih i kadrovskih uvjeta; izgradnja vježbališta i nabava opreme,

²² Olimpijski krugovi, www.olimpijski.krugovi.hr (05.02.2018)

²³ Jajčević, Z., „ Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 249

sredstva za istraživačke institute, za školovanje i osiguranje egzistencije športaša, što im omogućuje da veći dio svoga vremena posvete svom zadatku. Velika popularnost i vrednovanje učešća na Olimpijskim igrama na međunarodnom i unutrašnjem planu, utjecali su na sve veću potporu država učešćem svojih predstavnika na Olimpijskim igrama. Olimpizam kao i cjelokupni športski pokret nije samo društveni, kulturni i natjecateljsko-tehnički fenomen. On ima i političku dimenziju. Uspjesi na Olimpijskim igrama često su se nastojali prikazati kao uspjeh nekog političkog sistema, režima ili rase. Olimpijske su igre često bile poprište ne samo modernih športskih nadmetanja nego i ideoloških i političkih borbi za dokazivanje prednosti jednog političko-ideološkog sistema nad drugim. Političko i ideološko nadmetanje na Olimpijskim igrama naročito je isticano kad su počele sudjelovati socijalističke zemlje. Pritom se očitovala težnja da se zaobilaze i falsificiraju povijesne činjenice. MOO je odmah od početka svoga djelovanja proglasio šport i olimpijski pokret apolitičnim. To je bilo u duhu tadašnjih težnji nepriznavanja postojeće podjele društva, isticanjem formalnog prava i ravnopravnosti svih država da nastupe na Olimpijskim igrama. Povijest nastanka razvoja i rada MOO-a pokazala je kako se on vrlo često bavio političkim pitanjima, više nego športskim problemima. Pri otvaranju Olimpijskih igara stupaju ekipe iza svojih nacionalnih zastava, u slavu pobjednika svira se nacionalna himna, na počasni stup diže se nacionalna zastava pobjednika. Pobjednička ekipa i pojedinci objavljuju se na semaforu, pobjedničke liste ističu ih kao nacionalne predstavnike. Svaki NOO može poslati samo jednu ekipu. Olimpijskom zakletvom športaši se zaklinju da će nastupati „u čast svoje zemlje“. Tako naglašene odredbe protokola protivne su prijašnjoj tvrdnji da su Olimpijske igre natjecanje između pojedinaca, bez ikakve političke povezanosti. Treba podržati suštinu, osnovni cilj i stvarni sadržaj Olimpijskih igara, težnju da se mladost svijeta svake četiri godine okupi na velikoj svečanosti svih zemalja. Podrškom toj športskoj svečanosti postiže se internacionalno zbližavanje, međusobno poštovanje i iskazuje želja da se izgradi jedan bolji i mirniji svijet.²⁴

5.2. Osvrt na Ljetne olimpijske igre 21. Stoljeća

U daljnjem tekstu su navedene Ljetne olimpijske igre 21. stoljeća koje su se počele održavati od 2000. godine. Zadnje olimpijske igre koje su se održale do sad su bile u Rio de Janeiru 2016. godine. Navedene su neke od značajnih karakteristika za svih 5 održanih Ljetnih olimpijskih igara.

²⁴ Jajčević, Z., „Antičke Olimpijske igre“, Libera Editio, Zagreb, 2008., str. 13-15

5.2.1. Sydney 2000. godine

Prve moderne Olimpijske igre održale su se u Sydneyu, 2000. godine. U tablici ćunavesti neke od bitnih karakteristika koje su vezane za ljetne igre u Sydneyu, kao npr: koliko je bilo športova, kada su se igre otvorile, a kada zatvorile, tko je nosio olimpijsku baklju, itd.

Tablica1: Karakteristike ljetnih Olimpijskih igara u Sydneyu

grad domaćin: Sydney, Australija
broj športša: 10.651
broj športova: 28
broj natjecanja: 300
otvaranje igara: 15. rujna 2000.
zatvaranje igara: 1. listopada 2000.
športška prisega: Rechelle Hawkes
sudačka prisega: Peter Kerr
olimpijska baklja: Cathy Freeman
hrvatski športši: 91
broj osvojenih medalja RH: 2 (zlato i bronca)
broj TV gledatelja: 3.700.000.000
broj novinara: 16.033
broj volontera: 46.967
budžet: 6.600.000.000 \$
cijena organizacije igara: 3.000.000.000 \$

profit: 2.100.000.000 \$ (gubitak)

Izvor: Vlastita obrada na temelju podataka prikupljenih sa internet stranice:
www.olympic.org/sydney, https://en.wikipedia.org/wiki/Cost_of_the_Olympic_Games
(15.04.2018.)

Godine 2000. domaćin Ljetnih olimpijskih igara bio je grad Sydney, Australija. Igre su održane od 15. rujna do 1. listopada 2000. godine. Moto ovih olimpijskih igara je „Podijeli duh, usudi se sanjati.“ Na njima je nastupio 10.651 športaš iz 200 zemalja. Športaši su se natjecali u 300 sportskih disciplina u 28 sportova. Ove Ljetne igre pratilo je 3,7 milijardi televizijskih gledatelja širom svijeta. Broj hrvatskih športaša koji je nastupio na igrama u Sydneyu bio je 91, od čega je bilo 23 športašice, te su osvojili 2 medalje: zlato i broncu. Nastupili su u 12 sportova: atletici, dizanju utega, jedrenju, kajakaštvu, odbojci, plivanju, stolnom tenisu, streljaštvu, taekwondou, tenisu, vaterpolu i veslanju. Igre su bile praćene od 16.033 novinara, a pomagalo je i 46.967 volontera. Nadalje, igre je otvorio glavni guverner Australije Sir William Deane, dok je olimpijski plamen upalila atletičarka Cathy Freeman. Olimpijska prisega u ime sportaša dana je od strane hokejašice na travi Rechelle Hawkes, a u ime sudaca vaterpolski sudac Peter Kerr. Stjegonoša Republike Hrvatske na otvaranju bio je Zoran Primorac (stolni tenis), a na svečanosti zatvaranja Igor Boraska (veslanje). Grad Sydney imao je budžet od 6,6 milijardi američkih dolara. Cijena organizacije Olimpijskih igara iznosila je 3 milijardi američkih dolara, te je ostvareno gubitak od 2,1 milijardi američkih dolara.

Slika 5: Logo Olimpijskih igara u Sydneyu

Izvor: Olympic games in Sydney, www.olympic.org/sydney (15.04.2018.)

Australija nije imala dobit od Olimpijskih igara zato jer su ostvarili gubitak u iznosu od 2,1 milijarde američkih dolara, no velik broj ljudi je pratilo igre u Sydneyu preko TV kanala, gotovo 3,7 milijardi ljudi. Sudjelovalo je 91 športaša iz RH, a to je bilo od velikog doprinosa za daljnja sudjelovanja hrvatskih športaša na budućim igrama.

5.2.2. Atena 2004. Godine

Igre u Grčkoj, u gradu Ateni su bile druge po redu Ljetne olimpijske igre koje su se održale u 21. stoljeću. U tablici su prikazane neke od značajnih karakteristika vezane za igre u Ateni.

Tablica2: Karakteristike Ljetnih olimpijskih igara u Ateni

graddomaćin: Atena, Grčka
broj športaša: 10.625
broj športova: 28
broj natjecanja: 301
otvaranje igara: 13. kolovoza 2004. godine
zatvaranje igara: 29. kolovoza 2004. godine
športaška prisega: Zoi Dimoschaki
sudačka prisega: Lazaros Voreadis
olimpijska baklja: Nikolaos Kaklamanakis
hrvatski športaši: 81
broj osvojenih medalja RH: 5 (1 zlato, 2 srebro, 2 bronca)
broj TV gledatelja: 3.900.000.000
broj novinara: 21.500
broj volontera: 45.000
budžet: 15.000.000.000 \$

cijena organizacije igara: 9.000.000.000
profit: 14.500.000.000 \$ (gubitak)

Izvor: Vlastita obrada na temelju prikupljenih podataka sa internet stranice:
www.olympic.org/athens-2004, https://en.wikipedia.org/wiki/Cost_of_the_Olympic_Games
(17.04.2018.)

Godine 2004. domaćin Olimpijskih igara bila je Atena, Grčka. Igre su održane od 13. kolovoza do 29. kolovoza 2004. godine. Moto tih Olimpijskih igara bio je „Dobrodošli kući.“ Na njima je nastupio 10.625 športaš iz 201 zemlje diljem svijeta. Natjecali su se u 301 sportskoj disciplini u 28 sportova. Igre je pratilo 21.500 predstavnika medija, te 3.9 milijardi televizijskih gledatelja diljem svijeta. Na navedenim Olimpijskim igrama volontiralo je 45.000 osoba. Službeno su otvorene od strane grčkog predsjednika Konstantinosa Stephanopouloza, a olimpijski plamen upalio je Nikolaos Kaklamanakis (jedrenje). Sportašku prisegu dao je Zoi Dimoschaki (plivanje), dok je sudačku prisegu dao Lazaros Voreadis (košarka). Na igrama je nastupio 81 hrvatski športaš, od čega je bilo 15 športašica, koji su se natjecali u 14 sportova: atletici, boksu, dizanju utega, jedrenju, kajakaštvu, konjičkom športu, plivanju, rukometu, stolnom tenisu, streljaštvu, taekwondou, tenisu, vaterpolu i veslanju. Naši športaši osvojili su 5 medalja: 1 zlato, 2 srebra i 2 bronce. Stjegonoša Republike Hrvatske na svečanosti otvaranja bio je Dubravko Šimenc (vaterpolo), a na svečanosti zatvaranja Siniša Skelin (veslanje). Grad Atena imao je budžet od 15 milijardi američkih dolara. Cijena organizacije olimpijskih igara bila je 9 milijardi američkih dolara te je ostvaren gubitak od 14,5 milijardi američkih dolara.

Slika 6: Logo olimpijskih igara u Ateni

Izvor: Olympic games in Athena, www.olympic.org/athens-2004 (17.04.2018.)

Grčka je ovom organizacijom Olimpijskih igara ostvarila gubitak u iznosu od 14,5 milijardi američkih dolara, no velik broj gledatelja je pratilo ove igre putem TV-a, 3,9 milijardi ljudi. Ovaj događaj je pratilo i puno medijskih kuća koji su izvještavali sve o Olimpijskim igrama.

5.2.3. Peking 2008. godine

Treće po redu ljetne olimpijske igre održane u 21. stoljeću pripale su gradu Peking, u Kini. Istraživanjem različitih materijala prikupljene su i prikazane neke od bitnih karakteristika ovih Ljetnih olimpijskih igara.

Tablica3: Karakteristike Ljetnih olimpijskih igara u Peking

grad domaćin: Peking, Kina
broj športaša: 10.942
broj športova: 28
broj natjecanja: 302
otvaranje igara: 8. Kolovoza 2008. Godine
zatvaranje igara: 24. Kolovoza 2008. Godine
športaška prisega: Zhang Yining
sudačka prisega: Huang Liping
olimpijska baklja: Li Ning
hrvatski športaši: 101
broj osvojenih medalja RH: 5 (2 srebra, 3 bronce)
broj TV gledatelja: 4.400.000.000
broj novinara: 24.562

broj volontera: 70.000
budžet: 44.000.000.000 \$
cijena organizacije igara: 40.000.000.000\$
profit: 146.000.000 \$

Izvor: Vlastita obrada autora na temelju podataka prikupljenih sa internet stranice:
www.olympic.org/beijing-2008, https://en.wikipedia.org/wiki/Cost_of_the_Olympic_Games
(18.04.2018.)

Grad Peking, Kina bio je domaćin Ljetnih olimpijskih igara 2008. godine u periodu od 8. kolovoza do 24. kolovoza 2008. godine gdje su se okupili 10.942 športaša iz 204 zemlje. Igre sa 302 sportska događaja u 28 sportova pratilo je 24.562 predstavnika medija. Na igrama je volontiralo 70.000 volontera. Moto tih igara bio je „Jedan svijet, jedan san.“ Igre je otvorio predsjednik Narodne Republike Kine; Hu Jin Tao, a olimpijski plamen upaljen je od strane gimnastičara Li Ninga. Olimpijsku prisegu u ime športaša dala je stolnotenisačica Zhang Yining, a u ime sudaca gimnastičar Huang Liping. Hrvatska olimpijska delegacija brojila je 101 športaša, od toga 19 žena. Natjecali su se u 15 sportova: atletici, boksu, biciklizmu, jedrenju, kajak/kanu, košarci, gimnastici, plivanju, rukometu, streljaštvu, stolnom tenisu, taekwondou, tenisu, vaterpolu i veslanju. Naši športaši osvojili su 5 medalja; od toga dvije srebrne te tri brončane medalje. Na svečanosti otvaranja stjegonoša Republike Hrvatske bio je Ivano Balić (rukomet), dok je na svečanosti zatvaranja stjegonoša bila Tamara Boroš (stolni tenis). Grad Peking imao je budžet od 44 milijarde dolara. Cijena organizacije Olimpijskih igara iznosila je 44 milijarde dolara, a profit je iznosio 146 milijuna dolara.

Slika 7: Logo olimpijskih igara u Pekingu

Izvor:Olympic games in Beijing,www.olympic.org/beijing-2008 (18.04.2018)

U odnosu na Olimpijske igre u Sydneyu i Ateni, Peking je ostvario dobitak u iznosu od 146 milijuna dolara, što bi značilo da im se jako isplatila organizacija upravo ovih Olimpijskih igara. Velik broj volontera, 70.000 im je pomogao u organizaciji i provedbi Olimpijskih igara.

5.2.4. London 2012. godine

U Londonu su bile održane četvrte po redu Ljetne olimpijske igre 21. stoljeća. U tablici 4 su prikazane neke od bitnih karakteristika koje su vezane za ove igre.

Tablica4: Karakteristike Ljetnih olimpijskih igara u Londonu

grad domaćin: London, Velika Britanija
broj športša: 10.568
broj športova: 26
broj natjecanja: 302
otvaranje igara: 27. srpnja 2012. godine
zatvaranje igara: 12. kolovoza 2012. godine
športška prisega: Sarah Stevenson
sudačka prisega: Eric Farrel
olimpijska baklja: britanske mlade sportske nade
hrvatski športši: 95
broj osvojenih medalja RH: 6 (3 zlata, 1 srebro, 2 bronce)
broj TV gledatelja: 4.000.000.000
broj novinara: 21.000

broj volontera: 70.000
budžet: 10.400.000.000\$
cijena organizacije igara: 4.400.000.000\$
profit: 9,900.000.000 £

Izvor: Vlastita obrada autora na temelju podataka prikupljenih sa internet stranice:
https://en.wikipedia.org/wiki/Cost_of_the_Olympic_Games, www.olympic.org/london-2012
(20.04.2018.)

Grad London, Velika Britanija bio je domaćin Olimpijskih igara u periodu od 27. srpnja do 12. kolovoza 2012. godine na kojim je sudjelovalo 10.568 športaša iz 204 zemalja. Igre sa 302 sportska događaja u 26 sportova pratilo je 21.000 predstavnika medija. Na igrama je volontiralo 70.000 volontera. Moto tih igara bio je „Inspiracija generacija.“ Igre je otvorila kraljica Elizabeta II., a olimpijski plamen upaljen je od mladih nada britanskog sporta. Olimpijsku prisegu u ime športaša dala je taekwondašica Sarah Stevenson, a u ime sudaca Eric Farrell. Hrvatska olimpijska delegacija brojila je 107 športaša, od toga 43 žene. Natjecali su se u 18 sportova: košarka, atletika, biciklizam, daljinsko plivanje, mačevanje, gimnastika, rukomet, judo, kajak, veslanje, jedrenje, streljaštvo, plivanje, stolni tenis, taekwondo, tenis, vaterpolo i hrvanje.. Naši športaši osvojili su 6 medalja; od toga tri zlatne, jedna srebrna i dvije brončane medalje. Na svečanosti otvaranja stjegonoša Republike Hrvatske bio je Venio Losert (rukomet), dok je na svečanosti zatvaranja stjegonoša bio Damir Martin (veslanje). Grad London imao je budžet od 10,4 milijarde dolara. Cijena organizacije Olimpijskih igara iznosila je 4,4 milijarde dolara, a profit je iznosio 9,9 milijardi dolara

Slika 8: Logo olimpijskih igara u Londonu

Izvor: Olympic games in London, <https://www.olympic.org/london-2012> (20.04.2018.)

Godine 2012. Olimpijske igre su se održale u Londonu, Velika Britanija. London je ostvario dohodak od 9,9 milijardi dolara od održavanja Olimpijskih igara. Igre u Londonu pratilo je 4 milijarde gledatelja, a pomagalo je 70.000 volontera.

5.2.5. Rio de Janeiro 2016. godine

Domaćin Olimpijskih igara 2016. godine je bio Rio de Janeiro. U tablici 5 su nabrojane neke od bitnih karakteristika vezane za ovaj događaj.

Tablica5: Karakteristike Ljetnih olimpijskih igara u Rio de Janeiru.

grad domaćin: Rio de Janeiro, Brazil
broj športaša: 11.544
broj športova: 33
broj natjecanja: 306
otvaranje igara: 5. kolovoza 2016. godine
zatvaranje igara: 21. kolovoza 2016. godine
športaška prisega: Robert Scheidt
sudačka prisega: Martinho Nobre
olimpijska baklja: Vanderlei Cordeiro de Lima
hrvatski športaši: 88
broj osvojenih medalja RH: 10 (5 zlatnih, 3 srebrne, 2 brončane)
broj TV gledatelja: 3.600.000.000
broj novinara: 20.000
broj volontera: 65.000

budžet: 13.100.000.000\$
cijena organizacije igara: 8.200.000.000\$
profit: 5.500.000.000\$

Izvor: Vlastita obrada autora na temelju podataka prikupljenih sa internet stranice:
https://en.wikipedia.org/wiki/Cost_of_the_Olympic_Games, <https://www.olympic.org/rio-2016> (25.04.2018)

Godine 2016. za domaćina Ljetnih olimpijskih igara izabran je Rio de Janeiro, Brazil. Igre su trajale od 5. do 21. kolovoza 2016. godine. Na igrama je nastupilo 11.544 športaša iz 205 zemalja koji su se natjecali u 33 športa. Moto ovih Olimpijskih igara bio je „Živi svoju utrku.“ Svečano otvaranje igara gledalo je 50.000 posjetitelja i 3,6 milijardi televizijskih gledatelja diljem svijeta. Na ovim igrama Hrvatska olimpijska delegacija brojila je 88 športaša, a od toga 19 športašica, a natjecali su se u 18 sportova: atletici, biciklizmu, boksu, gimnastici, dizanju utega, hrvanju, jedrenju, judu, košarci, plivanju, rukometu, skokovima u vodu, stolnom tenisu, streljaštvu, taekwondou, tenisu, vaterpolu te veslanju. Hrvatski športaši vratili su se kući sa pet zlatnih medalja, tri srebrne te dvije brončane medalje. Hrvatski stijeg na svečanosti otvaranja nosio je kapetan vaterpolske reprezentacije Josip Pavić, a na svečanosti zatvaranja hrvatski stijeg nosili su braća Martin i Valentin Sinković(veslanje). Grad Rio de Janeiro imao je budžet od 13,1 milijardi dolara. Cijena organizacije Olimpijskih igara iznosila je 8,2 milijardi dolara, a profit je iznosio 5,5 milijardi dolara.

Slika 9: Logo olimpijskih igara u Rio de Janeiru

Izvor:Olympic games in Rio de Janeiro,<https://www.olympic.org/rio-2016> (25.04.2018)

Godine 2016. u Rio de Janeiru su se održale pete po redu Ljetne olimpijske igre. Rio je ostvario profit u iznosu od 5,5 milijardi dolara. 3,6 milijardi gledatelja je pratilo ove Olimpijske igre putem TV ekrana, te je pomagalo 65.000 volontera.

5.2.6. Usporedba karakteristika ljetnih olimpijskih igara 21.-og stoljeća

U tablici su prikazane svih 5 ljetnih Olimpijskih igara 21. stoljeća. Prikazane su samo neke karakteristike vezane za svaki grad u kojem su se održale Olimpijske igre. Te karakteristike su međusobno uspoređene između gradova.

Tablica6: Usporedba karakteristika ljetnih olimpijskih igara 21.og stoljeća

domaćini igara	Sydney	Atena	Peking	London	Rio de Janeiro
broj športaša	10.651	10.625	10.942	10.568	11.544
hrv. športaši	91	81	101	95	88
medalje RH	2	5	5	6	10
TV gledanost	3.700.000.000	3.900.000.000	4.400.000.000	4.000.000.000	4.600.000.000
broj novinara	16.033	21.500	24.562	21.000	20.000
broj volontera	46.967	45.000	70.000	70.000	65.000
budžet	6.600.000.000\$	15.000.000.000\$	44.000.000.000\$	10.400.000.000\$	13.100.000.000\$
profit	2.100.000.000\$ (gubitak)	14.500.000.000\$ (gubitak)	146.000.000\$	9.900.000.000£	5.500.000.000\$

Izvor: Vlastita obrada na temelju prikupljenih podataka sa internet stranice:

www.olympic.org/athens-2004, https://en.wikipedia.org/wiki/Cost_of_the_Olympic_Games
(25.04.2018.)

Najveći broj športaša koji su se natjecali na ljetnim olimpijskim igrama 21.og stoljeća bio je u Rio de Janeiru u Brazilu(11.544), a najmanji broj natjecatelja je bio u Londonu, Velika Britanija(10.568). U Pekingu je bio najveći broj hrvatskih natjecatelja(101), a najmanji broj je bio u Ateni(81). Povratkom u RH, naši športaši su najviše medalja uzeli u Rio de Janeiru,

čak 11 medalja a najmanje u Sydneyu(2). Najveća gledanost je bila za vrijeme trajanja olimpijskih igara u Rio de Janeiru, koje je pratilo 4,6 milijardi ljudi, a najmanja gledanost je bila za vrijeme trajanja Olimpijskih igara u Sydneyu, 3,7 milijardi ljudi. Broj novinara koji je pratilo zbivanja na Olimpijskim igrama bio je najveći u Pekingu, a najmanje medija nalazilo se na Olimpijskim igrama u Sydneyu. Olimpijske igre u Londonu i Pekingu privikle su isti broj volontera, 70.000, a najmanje volontera je sudjelovala u Ateni, 45.000. Najveći budžet, odnosno najveću svotu novaca s kojim su raspolagali imao je Peking, 44 milijarde dolara, a najmanji budžet imao je Sydney, 6,6 milijardi dolara. Najveću zaradu od organizacije imao je London, čak 9,9 milijardi funti, dok su Sydney i Atena zabilježili gubitak, Sydney od 2,1 milijardi dolara, a Atena od 14,5 milijardi dolara.

6. ZANIMLJIVOSTI

Mahatma Gandhi, indijski mislilac poznat po tome što je uspješno vodio pokret za oslobođenje Indije od britanske vlasti te je popularizirao nenasilne metode u ostvarivanju političkih ciljeva, bio je novinar izvještač s Olimpijskih igara. On je posao sportskog novinara obavljao sa terena u Los Angelesu za indijske novine tokom Olimpijskih igara 1932. godine. Tamnoputi atletičari nisu osvojili nijedan maraton do 1960. godine. Iako nam je danas pored Usaina Bolta i sličnih športaša teško zamisliti Olimpijske igre u kojima jedan tamnoputi atletičar neće osvojiti medalju, takva situacija je bila uobičajena sve do 1960. godine, kada je Abebe Bikila, Etiopljanin, pobijedio u maratonu i to bosonog. Nijedan bijelac nije istrčao 100 metara s rezultatom ispod 10 sekundi. Najbliži tome bio je poljak Marjan Voronin koji je istrčao 100 metara za točno 10 sekundi, i to prije 40-ak godina. Tijekom Olimpijskih igara 1912. godine u Stockholmu, pobjednici su posljednji put dobili čisto zlato, otad zlatne medalje nisu napravljene od čistog zlata, te se dodjeljuju srebrne medalje sa pozlatom. Inače u početku nije bilo zlatnih medalja. Na OI u Ateni 1896. godine, osvajač prvog mjesta dobio je srebrnu medalju i maslinovu grančicu, a drugoplasirani brončanu medalju. Oduvijek je bilo onih športaša koji su više cijenili pomoć nelegalnih supstanci natjecanja nego časnii poraz. Tek na Olimpijskim igrama 1968. godine u Meksiku dogodila se prva suspenzija i to švedskog športaša Hansa Gunnara Liljenwala. On je u krvi imao alkohola. Popio je nekoliko piva prije takmičenja što je bilo protiv pravila, pa je suspendiran. Kina je prvu medalju osvojila tek 1984 godine, u Los Angelesu. Iako je teško za povjerovati jer je Kina posljednjih nekoliko igara bar među prve 3 zemlje po broju medalja. Ona je svog prvog pobjednika dobila tek prije 34 godine, i to je bio Xu Haifengu koji je osvojio zlato u gađanju pištoljem sa 50 metara. Jedne olimpijske igre trajale su čak 187 dana. Riječ je o onim Olimpijskim igrama koje su održane u Londonu 1908. godine. Počele su u travnju, a završile su u listopadu. Te godine Olimpijske igre su se trebale održati u Italiji u Rimu, ali je 1906. godine iznenada buknuo vulkan Vezuv, koji je izazvao pravu prirodnu katastrofu i odnio mnoge živote. Stoga su se igre održale u Londonu. Olimpijski plamen je prvi put upaljen na igrama u Amsterdamu 1928. godine. To je učinio službenik lokalne električne centrale, na maratonskom tornju olimpijskog stadiona. Plamen je gorio sve vrijeme tokom održavanja natjecanja.²⁵

²⁵Olimpijske zanimljivosti, <http://olimpijske-igre.weebly.com/olimpijska-znamenja-i-zanimljivosti.html> (26.04.2018.)

7. ZAKLJUČAK

Olimpizam je kao športski pojam postao specifičan društveni fenomen i težnja velikog dijela čovječanstva. Olimpijske igre su kao središnjidogađaj olimpizma, postale značajan promotor afirmacije športa i športskih dostignuća i pokretač ekonomskog i kulturnog razvoja. Pravo sudjelovanja na Olimpijskim igrama postali su svojevrsna manifestacija slobode, sposobnosti i nezavisnosti pojedinih nacija za samostalno nastupanje u međunarodnim zbivanjima, i to ne samo zbog športa, nego i zbog nacionalnog, političkog i ideološkog interesa. Samo sudjelovanje na Olimpijskim igrama, bez obzira na pobjedu odnosno uzimanje prve 3 medalje je čast te pobuđuje samosvijest i emocije, jača samopouzdanje i samopoštovanje naroda, te predstavlja svoju državu u najboljem mogućem svijetlu. Isticanje vrijednosti olimpijske ideje i sve veća popularnost Olimpijskih igara temelje se na zajedničkim interesima borbe za mir, suradnju, međusobno uvažavanje i poštovanje. Olimpijske igre potiču razumijevanje među narodima, a prijateljstvo povezuje športaše i pridonosi ukidanju političkih, rasnih i religijskih predrasuda. Ozračje srdačnosti i dobronamjernih odnosa koji vladaju među olimpijskim ekipama, slijede i njihove države u međunarodnim odnosima. Igre nisu svjetski praznik same po sebi već po tome što su istodobno i nacionalni praznik naroda koji na njima imaju svoje predstavnike. Šport se potvrdio kao važan čimbenik razvoja i odgoja omladine, koji omogućuje radne sposobnosti, zdravlje i dugotrajniji život. Kao preventivno sredstvo, higijena i kultura, aktivan odmor i razonoda, šport je postao značajan poticaj i životna potreba ljudi različitih uzrasta, profesija i socijalnih kategorija. Zbog toga je športski pokret postao važan dio današnjeg društva i njegovog napretka. Od samih početaka Olimpijskih igara u antičko doba, gdje je bilo samo nekolicina športaša i gledatelja te gdje je bilo samo nekoliko disciplina natjecanja do pojave Pierra de Coubertina i njegovog zalaganja za razvoj modernih Olimpijskih igara, njegov trud značajno je utjecao na cjelokupni sustav same organizacije igara. 1896. godine u Ateni su održane prve moderne olimpijske igre i to je bila prekretnica razvoja Olimpijskih igara, a i samog športa općenito. MOO je glavni za sve, te on odlučuje o svemu i prihvaća određene zahtjeve, uz naravno još nekolicinu odbora uz njega. Olimpijske igre se održavaju svake 4 godine, te postoje zimske i ljetne igre. Iz godine u godinu je sudjelovao sve veći broj natjecatelja i povećao se broj disciplina u kojima se natjecatelji mogu natjecati. Povećavao se i broj medija te broj volontera koji su samovoljno htjeli sudjelovati i pomoći u samoj organizaciji Olimpijskih igara. Veliki broj ljudi, nekoliko milijardi je pratilo Olimpijske igre putem TV kanala. Nekim državama domaćinima su Olimpijske igre donijele veliku zaradu, a nekima gubitak, jer je sama organizacija Olimpijskih igara jako skupa.

Vjerujem da su Olimpijske igre jedna od najvećih športskih organizacija, ako ne i najveća, koja privlači veliki broj turista i same gledatelje koji su voljni pratiti športska događanja. Nadam se da će Olimpijske igre i u budućnosti imati veliki broj športaša, volontera koji su spremni pomoći, te da će se i dalje širiti prijateljski odnose, jer je i sama organizacija temelj mira i poštovanja među svim športašima bez obzira na rasu i nacionalnost.

LITERATURA

Stručne knjige:

1. Radan, Ž.: **Pregled historije tjelesnog vježbanja i sport**, Školska knjiga, Zagreb, 1981.
2. Jajčević, Z.: **Antičke olimpijske igre**, Libera Editio, Zagreb, 2008.
3. Boršić, M.: **Olimpijski plamen**, naklada Zadro, Zagreb, 2000.
4. Bartoluci, M., Čavlek, N.: **Turizam i sport**, Školska knjiga, Zagreb, 2007.

Internetske stranice:

Olimpijske igre, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=45045> (14.03.2018.)

Moderne olimpijske igre, <http://www.eduvizija.hr/portal/sadrzaj/moderne-olimpijske-igre> (31.03.2018.)

Olimpijski krugovi, www.olimpijski.krugovi.hr (05.02.2018.)

Cost of the Olympic games, https://en.wikipedia.org/wiki/Cost_of_the_Olympic_Games (15.04.2018.)

Olympic games in Sydney, www.olympic.org/sydney (15.04.2018.)

Olympic games in Athena, www.olympic.org/athens-2004 (17.04.2018.)

Olympic games in Beijing, www.olympic.org/beijing-2008 (18.04.2018.)

Olympic games in London, www.olympic.org/london-2012 (20.04.2018.)

Olympic games in Rio de Janeiro, <https://www.olympic.org/rio-2016> (25.04.2018.)

Olimpijske zanimljivosti, <http://olimpijske-igre.weebly.com/olimpijska-znamenja-i-zanimljivosti.html> (26.04.2018.)

POPIS TABLICA

Tablica 1: Karakteristike ljetnih Olimpijskih igara u Sydneyu	25
Tablica 2: Karakteristike Ljetnih olimpijskih igara u Ateni	27
Tablica 3: Karakteristike Ljetnih olimpijskih igara u Pekingu	29
Tablica 4: Karakteristike Ljetnih olimpijskih igara u Londonu	31
Tablica 5: Karakteristike Ljetnih olimpijskih igara u Rio de Janeiru.....	33
Tablica 6: Usporedba karakteristika ljetnih olimpijskih igara 21.og stoljeća	35

POPIS ILUSTRACIJA

POPIS SLIKA

Slika 1: Olimpija, svetište Altis	3
Slika 2: Pierre de Coubertin	11
Slika 3: Otvaranje prvih modernih igara u Grčkoj 1896. godine.....	19
Slika 4: Olimpijski krugovi	23
Slika 5: Logo Olimpijskih igara u Sydneyu.....	26
Slika 6: Logo olimpijskih igara u Ateni.....	28
Slika 7: Logo olimpijskih igara u Pekingu	30
Slika 8: Logo olimpijskih igara u Londonu	32
Slika 9: Logo olimpijskih igara u Rio de Janeiru.....	34